

Tieslietu ministrija

Latvijas Republikas

Tieslietu ministrijas

2013.gada publiskais pārskats

Rīga, 2014

VALSTS SEKRETĀRA PRIEKŠVĀRDS

Godātais lasītāj!

Tieslietu ministrija Jūsu vērtējumam ir sagatavojusi ikgadējo publisko pārskatu, kas atspoguļo ministrijas veikumu pagājušā gada laikā.

Atskatoties uz aizgājušo gadu, var secināt, ka ir paveikts milzīgs darbs tieslietu jomas pilnveidošanai un sakārtošanai. Tikpat liels darbs vēl priekšā, un daudzi no veiksmīgi iesāktajiem darbiem tiks turpināti arī šogad.

2013.gads iezīmē vairākus nozīmīgus Tieslietu ministrijas paveiktos darbus: kriminālsodu politikas reformas ieviešanu, sagatavošanās darbu uzsākšanu jauna cietuma būvniecībai, grozījumus Komerclikumā reiderisma mazināšanai, tiesu kompetenču pārdali (pāreju uz tīrajām tiesu instancēm kriminālprocesā), grozījumus Civilprocesa likumā un saistītos likumus civiltiesiskās aizsardzības ieviešanai vardarbības gadījumā, maksātnespējas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu, Administratīvo pārkāpumu procesa likumprojekta izstrādi, darbu pie Mediācijas likuma izstrādes, šķīrējtiesu regulējuma izstrādi un iesniegšanu Saeimā, kā arī visa gada laikā tika sniegts būtisks ieguldījums eiro ieviešanai Latvijas tiesību sistēmā un veikti sagatavošanās darbi Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē u.c.

Tieslietu ministrijas dienaskārtībā arvien ir jautājums par tiesu sistēmas sakārtošanu un pilnveidošanu. Šī ir viena no ministrijas aktualitātēm arīdzan 2014.gadā. Darbs pie tiesu reformas iedzīvināšanas turpinās, un tiek meklēti atbilstošākie risinājumi praksē konstatēto nepilnību novēršanai ar mērķi padarīt tiesu sistēmu caurredzamāku, sabiedrībai pieejamāku un lietu izskatīšanas termiņus pieņemamākus.

2014.gadā plānoto darbu saraksts ir gana plašs: pabeigt darbu pie dalītā īpašuma un apbūves tiesības tiesiskā regulējuma, ieviest notiesāto personu elektronisko uzraudzību, turpināt pilnveidot tiesisko regulējumu investoru tiesiskās aizsardzības stiprināšanai, pabeigt maksātnespējas tiesiskā regulējuma pilnveidošanas darbu, uzsākt Atkarīgo centra Olaines cietumā izveides procesu, efektīvizēt tiesu darbu, saīsināt lietu izskatīšanas termiņus un mazināt noslodzi tiesās, kā arī turpināt sagatavošanās darbus Latvijas prezidentūras nodrošināšana Eiropas Savienības Padomē 2015.gadā.

Tieslietu ministrijas valsts sekretārs
Raivis Kronbergs

Satura rādītājs

1. Pamatinformācija	5
Tieslietu ministrijas darbības virzieni un funkcijas	5
Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes	6
2. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	7
3. Tieslietu ministrijas darbības rezultāti	15
3.1. Civiltiesību politika.....	15
3.2. Tiesu sistēmas politika.....	17
3.3. Nozaru politika	20
3.4. Administratīvo tiesību politika	22
3.5. Krimināltiesību politika	22
3.6. Projektu īstenošanas joma.....	23
4. Tieslietu ministrijas padotībā esošās iestādes	29
5. Veiktie un pasūtītie pētījumi	49
6. Pārskats par iestādes un vadības darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	49
7. Personāls.....	50
8. Komunikācija ar sabiedrību	50
9. Sniegtie pakalpojumi.....	51
10. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	52

Tekstā izmantotie saīsinājumi

DVI	–	Datu valsts inspekcija
ES	–	Eiropas Savienība
EK	–	Eiropas Komisija
IeVP	–	Ieslodzījuma vietu pārvalde
JPA	–	Juridiskās palīdzības administrācija
LV	–	VSIA „Latvijas Vēstnesis”
MNA	–	Maksātspējas administrācija
MK	–	Ministru kabinets
PV	–	Patentu valde
SAB	–	Satversmes aizsardzības birojs
TA	–	Tiesu administrācija
TNA	–	VAS „Tiesu namu aģentūra”
UR	–	Uzņēmumu reģistrs
UGFA	–	Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija
VPD	–	Valsts probācijas dienests
VTEB	–	Valsts tiesu ekspertīžu birojs
VVC	–	Valsts valodas centrs
VZD	–	Valsts zemes dienests

1. PAMATINFORMĀCIJA

Tieslietu ministrijas juridiskais statuss

Tieslietu ministrija ir dibināta 1918.gada 19.novembrī. Par pirmo neatkarīgās Latvijas Republikas tieslietu ministru tika iecelts Pēteris Juraševskis.

Ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu nozarē un augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas statusu un darbību nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums un Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr. 243 Tieslietu ministrijas nolikums.

Ar plašāku informāciju par ministrijas vēsturi iespējams iepazīties interneta mājaslapā www.tm.gov.lv sadaļā „Vēsture”.

Tieslietu ministrijas darbības virzieni un funkcijas

Tieslietu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu nozarēs un ir augstākā iestāde padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm. Ministrija ir tieši pakļauta tieslietu ministram.

Tieslietu ministrijas funkcijas ir:

1. Izstrādāt, organizēt un koordinēt valsts politikas īstenošanu šādās jomās:

- personas datu aizsardzība;
- informācijas atklātība un elektronisko dokumentu uzraudzība;
- publiskie reģistri;
- reliģiskās lietas;
- nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšana;
- komercsabiedrību maksātnešpēja;
- tiesu ekspertīze;
- rūpnieciskais īpašums, īpaši patenti, preču zīmes, dizainparaugi un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas;
- brīvās juridiskās profesijas;
- valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;
- valsts kompensācija cietušajiem;
- valsts garantēto uzturlīdzekļu nodrošināšana;
- tiesību politiku un apgabala un rajona tiesu administrēšanas politikas izstrāde.

2. Nodrošināt Latvijas Republikas pārstāvību Eiropas Savienības (turpmāk - ES) Tiesā.
3. Nodrošināt Latvijas Republikas pārstāvību Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklā civillietās, komercietās un krimināllietās.
4. Nodrošināt valsts oficiālo publikāciju un tās informācijas sistematizēšanu (tai skaitā tiesību aktu konsolidāciju).
5. Nodrošināt sabiedrības informēšanu un dialogu ar sabiedrību par tiesību politiku, kā arī veicināt sabiedrības tiesiskās domas un apziņas attīstību atbilstoši demokrātiskas valsts principiem.
6. Veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes

Ministrijas izvirzītās prioritātes 2013.gadā:

- tiesu sistēmas darbības procesu uzlabošana un kapacitātes stiprināšana;
- kriminālsodu politikas īstenošana un cilvēktiesību standartu ievērošanas izpildes iespēju palielināšana ieslodzījuma vietās;
- e-pārvaldes iespēju palielināšana un pilnveidošana ministrijas padotības iestādēs;
- uzņēmējdarbības vides drošums.

2. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

budžeta programma 01.00.00 "Centrālais aparāts" (latos):

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	3 737 400	4 107 256	3 898 520
1.1.	dotācijas	3 710 769	3 985 687	3 828 602
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	9 087	112 829	62 990
1.5.	valsts budžeta transferts	17 544	8 740	6 928
2.	Izdevumi kopā:	3 739 030	4 107 678	3 894 769
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 575 233	4 047 415	3 834 605
2.1.1.	kārtējie izdevumi	3 522 497	3 968 760	3 755 950
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti		10 000	10 000
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	52 736	68 655	68 655
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	163 797	60 263	60 164
	Finansiālā bilance	- 1 630	- 422	3 751
	Finansēšana	1 630	422	- 3 751
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	1 630	422	- 3 751

tajā skaitā apakšprogramma 01.01.00 "Ministrijas vadība un administrācija" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	3 628 783	3 885 892	3 728 489
1.1.	dotācijas	3 608 504	3 883 392	3 726 336
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 735	2 500	2 153
1.5.	valsts budžeta transferts	17 544		
2.	Izdevumi kopā:	3 630 834	3 885 892	3 726 336
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 467 037	3 825 629	3 666 172
2.1.1.	kārtējie izdevumi	3 414 301	3 746 974	3 587 517
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti		10 000	10 000
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	52 736	68 655	68 655
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	163 797	60 263	60 164
	Finansiālā bilance	- 2 051		2 153

	Finansēšana	2 051		- 2 153
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	2 051		- 2 153
	atlikums gada sākumā	5 073		3 022
	atlikums gada beigās	3 022		5 175

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.126 (25.03.2013, par apropriācijas palielinājumu Ls 165 663 apmērā, lai nodrošinātu efektīvu ar jaunā cietuma būvniecību saistīto procesu vadību), Nr. 207 (21.05.2013., par apropriācijas palielinājumu Ls 10 644 apmērā no programmas "Valsts zemes dienests"), Nr.232 (06.06.2013., par apropriācijas palielinājumu Ls 41 144 apmērā grāmatvedības un personālvadības informācijas sistēmu pielāgošanai saistībā ar euro ieviešanu), Nr.290 (16.07.2013., par apropriācijas palielinājumu Ls 17 485 apmērā), Nr. 408 (01.10.2013., par apropriācijas pārdali Ls 3 802 apmērā uz 73.06.00 apakšprogrammu, apropriācijas palielinājumu Ls 14 557 apmērā, lai nodrošinātu iemaksu veikšanu Starptautiskajā Krimināltiesas budžetā, kā arī apropriācijas palielinājumu Ls 64 780 apmērā, lai nodrošinātu veselības polišu iegādi un uzlabotu ēkas siltumenergoefektivitāti), Nr.560 (13.12.2013, par apropriācijas palielinājumu Ls 15 300 apmērā no programmas "Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija").

tai skaitā apakšprogramma 01.02.00 "Atbildība tiesu izpildītājiem par izpildu darbībām" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	102 265	102 295	102 266
1.1.	dotācijas	102 265	102 295	102 266
2.	Izdevumi kopā:	102 265	102 295	102 266
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	102 265	102 295	102 266
2.1.1.	kārtējie izdevumi	102 265	102 295	102 266

tai skaitā apakšprogramma 01.04.00 "Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	6 352	119 069	67 765
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6 352	110 329	60 837
1.5.	valsts budžeta transferts		8 740	6 928
2.	Izdevumi kopā:	5 931	119 491	66 167
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 931	119 491	66 167
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 931	119 491	66 167
	Finansiālā bilance	421	- 422	1 598
	Finansēšana	- 421	422	- 1 598
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	- 421	422	-1 598

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.257 (25.06.2013., par apropriācijas palielinājumu Ls 27 607 apmērā), Nr.204 (17.05.2013, par apropriācijas palielinājumu Ls 8 704 apmērā).

budžeta programma 18.00.00 "Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	45 556	70 556	64 577
1.1.	dotācijas	45 556	70 556	64 577
2.	Izdevumi kopā:	45 556	70 556	64 577
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	45 556	70 556	64 577

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas 30.10.2013. rīkojumu Nr.474 par apropriācijas palielinājumu Ls 25 000 apmērā

budžeta programma 39.00.00 "Dotācija Latvijas Politiski represēto biedrībai" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	15 000	15 000	15 000
1.1.	dotācijas	15 000	15 000	15 000
2.	Izdevumi kopā:	15 000	15 000	15 000
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	15 000	15 000	15 000

budžeta programma 46.00.00 "Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	33 089	33 089	33 089
1.1.	dotācijas	33 089	33 089	33 089
2.	Izdevumi kopā:	33 089	33 089	33 089
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	33 089	33 089	33 089

budžeta programma 44.00.00 "Dotācija reliģisko organizāciju darbības nodrošināšanai" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	430 688	-	-
1.1.	dotācijas	430 688		
2.	Izdevumi kopā:	430 688	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	430 688		

budžeta programma 96.00.00 "Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā	Pārskata gadā
---------	----------------------	-------------	---------------

		gadā (faktiskā izpilde)	apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	-	165 016	120 378
1.1.	dotācijas		165 016	120 378
2.	Izdevumi kopā:	-	165 016	120 378
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	152 446	107 994
2.1.1.	kārtējie izdevumi		152 446	107 994
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		12 570	12 384

budžeta programma 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	59 176	38 090	35 138
1.1.	dotācijas	59 176	38 090	35 138
2.	Izdevumi kopā:	59 176	38 090	35 138
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	59 176	37 340	34 389
2.1.1.	kārtējie izdevumi		7 236	4 286
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	59 176		
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība		30 104	30 103
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		750	749

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.175 (24.04.2013. par apropriācijas palielinājumu Ls 2 458 apmērā),

Nr. 267 (03.07.2013. par apropriācijas palielinājumu Ls 29 155 apmērā), Nr.427 (09.10.2013. par apropriācijas

palielinājumu Ls 5 528 apmērā), Nr.604 (20.12.2013. par propriācijas palielinājumu Ls 949 apmērā).

budžeta programma 62.06.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	-	218 975	218 324
1.1.	dotācijas		218 975	218 324
2.	Izdevumi kopā:	-	218 975	218 324
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	57 443	56 965
2.1.1.	kārtējie izdevumi		57 443	56 965
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		161 532	161 359

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.329 (07.08.2013, par apropriācijas palielinājumu Ls 218 975 apmērā lai

nodrošinātu projekta "Tieslietu ministrijas informācijas sistēmu pielāgošana euro ieviešanai" īstenošanu)

budžeta programma 70.00.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	222 105	395 104	231 462
1.1.	dotācijas	51 491	151 953	114 166
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	170 614	243 151	117 296
2.	Izdevumi kopā:	155 850	425 427	229 038
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	155 850	311 009	120 840
2.1.1.	kārtējie izdevumi	155 850	185 154	120 840
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	114 418	108 198

tai skaitā apakšprogramma 70.06.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	222 105	269 249	231 462
1.1.	dotācijas	51 491	151 953	114 166
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	170 614	117 296	117 296
2.	Izdevumi kopā:	155 850	299 572	229 038
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	155 850	185 154	120 840
2.1.1.	kārtējie izdevumi	155 850	185 154	120 840
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		114 418	108 198
	Finansiālā bilance	66 255	- 30 323	2 424
	Finansēšana	- 66 255	30 323	- 2 424
	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	- 66 255	30 323	- 2 424

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.126 (25.03.2013. par apropriācijas pārdali Ls 84 905 apmērā 70.06.00 apakšprogrammas ietvaros), Nr. 207 (21.05.2013., par apropriācijas pārdali Ls 810 apmērā 70.06.00 apakšprogrammas ietvaros), Nr.270 (03.07.2013., par apropriācijas palielināšanu Ls 30 323 apmērā,

tai skaitā apakšprogramma 70.02.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Komisijas programmas "Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas 2007.-2013.gadam" īstenošanai" īstenošana" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):		125 855	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība		125 855	

2.	Izdevumi kopā:		125 855	-
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)		125 855	
2.1.5.	Uzturēšanas izdevumu transferti		125 855	

budžeta programma 71.00.00 "Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto projektu un pasākumu īstenošana" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	11 190	86 817	74 021
1.1.	dotācijas	11 190	68 244	64 581
1.5.	valsts budžeta transferts		18 573	9 440
2.	Izdevumi kopā:	11 190	86 817	74 021
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 150	83 017	70 221
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 150	83 017	70 221
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	5 040	3 800	3 800

tai skaitā apakšprogramma 71.05.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta apgūšanai" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):		18 573	9 440
1.5.	valsts budžeta transferts		18 573	9 440
2.	Izdevumi kopā:		18 573	9 440
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)		18 573	9 440
2.1.1.	kārtējie izdevumi		18 573	9 440

tai skaitā apakšprogramma 71.06.00 "Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti " (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	11 190	68 244	64 581
1.1.	dotācijas	11 190	68 244	64 581
2.	Izdevumi kopā:	11 190	68 244	64 581
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 150	64 444	60 781
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 150	64 444	60 781
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	5 040	3 800	3 800

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumu Nr. 501 (19.11.2013., par apropriācijas samazinājumu un līdzekļu pārdali Ls 92 089 apmērā uz Finanšu ministrijas programmu 80.00.00)

budžeta programma 73.06.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2007-2013)" (latos)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai		12 147	8 720

	(kopā):			
1.1.	dotācijas		3 802	1 453
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība		8 345	7267
2.	Izdevumi kopā:		12 147	6 228
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)		12 147	6 228
2.1.1.	kārtējie izdevumi		12 147	6 228

* - saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem Nr.388 (19.09.2013, par apropriācijas palielinājumu Ls 8 345 apmērā ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu izmantošanai), Nr. 408 (01.10.2013., par apropriācijas pārdali Ls 3 802 apmērā no 01.01.00 apakšprogrammas valsts budžeta dotācijas līdzekļus projektu īstenošanai)

Ministrijas budžeta programmas "Centrālais aparāts" 01.01.00 apakšprogrammas "Ministrijas vadība un administrācija" ietvaros 2013.gadā kopā apgūti Ls 3 726 336 jeb 95.9% no plānotajiem izdevumiem, tajā skaitā:

Ls 3 492 722 ministrijas centrālā aparāta uzturēšanas izmaksas,

Ls 10 000 apmērā veikts maksājums Latvijas Okupācijas izpētes biedrībai par PSRS totalitārā komunistiskā okupācijas režīma upuru skaita un masu kapu vietu noteikšanu, informācijas par represijām un masveida deportācijām apkopošanu un Latvijas valstij un tās iedzīvotājiem nodarīto zaudējumu aprēķināšanu,

Ls 21 361 apmērā jaunā Olaines cietuma būvniecības projekta vadības nodrošināšana,

Ls 133 598 apmērā programmas „Latvijas Nacionālā euro ieviešanas plāna pasākumi” ietvaros nodrošināta grāmatvedības un personālvadības informācijas sistēmas HORIZON pielāgošana pārejai uz ES vienoto valūtu, kā arī darbiniekiem nodrošināta piemaksu noteikšana par citu ministriju un institūciju sagatavoto normatīvo aktu atzinumu sniegšanu saistībā ar ES vienotās valūtas ieviešanu,

Ls 68 655 apmērā veiktas dalības iemaksas starptautiskajās organizācijās (Ls 609 Pastāvīgajā arbitrāžas tiesā, Ls 59 215 Starptautiskajā krimināltiesā; Ls 8 831 Starptautiskajā privāttiesību unifikācijas institūtā).

No budžeta 01.02.00 apakšprogrammas "**Atlīdzība tiesu izpildītājiem par izpildu darbībām**" zvērinātiem tiesu izpildītājiem izmaksātas kompensācijas Ls 102 266 apmērā, lai nodrošinātu Civilprocesa likuma 567. panta trešās daļas izpildi.

Budžeta 01.04.00 apakšprogrammas "Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana" ietvaros īstenoti trīs projekti:

- Twinning projekts „ES acquis un tiesiskās sadarbības politikas harmonizācija un Tulkošanas centra kapacitātes stiprināšana tieslietu sektora terminoloģijā un metodoloģijā” īstenošana Armēnijā, kura ietvaros apgūti Ls 42 251,

- sadarbības projekts Moldovā tieslietu jomā, kas tiek īstenots no Ārlietu ministrijas saņemta valsts budžeta transferta un saskaņā ar Ministru kabineta 9.04.2013. rīkojumu Nr.138 „Par Attīstības sadarbības politikas plānu 2013.gadam”, kura ietvaros apgūti Ls 6 928,

- Lielbritānijas Tieslietu ministrijas sadarbības projekts „Horvātijas Republikas tiesu varas efektivitātes stiprināšana”, kura ietvaros apgūti Ls 16 988.

No budžeta programmas 18.00.00 „**Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām**” izmaksāta zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 27.aprīļa noteikumu Nr.433 „Iesniegumu iesniegšanas un izskatīšanas, darba garantiju un sociālo garantiju atjaunošanas un zaudējumu atlīdzības izmaksas kārtība” 5.punktam Ls 64 577 apmērā.

Budžeta 39.00.00 programmas "**Dotācija Latvijas Politiski represēto biedrībai**" ietvaros sniegts valsts atbalsts politiski represēto apvienībai, lai nodrošinātu politiski represēto personu sociālās un mantiskās tiesības saskaņā ar likumā “Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” noteikto Ls 15 000 apmērā.

Budžeta 46.00.00 programmas "**Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā**" ietvaros sniegts valsts atbalsts valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšanai starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā Ls 33 089 apmērā.

Budžeta 96.00.00 programmas "**Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā**" ietvaros nodrošināta ministrijas pārstāvju dalība ES Civillietu un ES Padomes Starptautiskās Krimināltiesas komiteju darba grupās, Eiropas Padomes Ārējo attiecību, Datu aizsardzības informācijas apmaiņas un e-tiesību darba grupās, Eiropas Padomes dalībvalstu komitejā par Konvenciju par bērnu aizsardzību pret seksuālu vardarbību, dalība starptautiskā konferencē par uzturlīdzekļu piedziņu, Eiropas Tiesību Akadēmijas konferencē par pārrobežu maksātnespējas procesu, kā arī apmeklētas ES Padomes ekspertu sanāksmes un nodrošināta dalība ES Padomes formātos, gatavojoties Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanai vadīšanai un ekspertīzes sniegšanai, kā arī sākot ar 2013.gada 1.septembri nodrošināta vienas amata vietas – specializētā atašeja - izveide un uzturēšana Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES Briselē (Beļģija), kopumā Ls 120 378 apmērā.

3. TIESLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. Civiltiesību politika

Pārskata periodā **komerciesību jomā** tika īstenotas vairākas prioritātes.

Ministrija izstrādāja grozījumus Komerclikumā un likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” ar mērķi mazināt un novērst reiderismu jeb komersantu prettiesisku pārņemšanu.

Līdz ar minētajiem grozījumiem ir ieviestas augstākas drošības prasības Uzņēmumu reģistrā iesniedzamajiem dokumentiem, paredzot to parakstīšanu pie zvērināta notāra, Uzņēmumu reģistra valsts notāra vai ar drošo elektronisko parakstu. Grozījumi tika veikti, lai sakārtotu sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieku reģistru noformēšanas un vešanas kārtību, nodrošinot izsekojamību izmaiņām dalībnieku reģistra ierakstos, kā arī nosakot augstākas drošības prasības pamatkapitāla daļu atsavināšanai.

Tāpat minētajos likumos tiek aizsargātas labticīgas trešās personas, kas ir iegādājušās pamatkapitāla daļas no dalībnieka, kas ir norādīts aktuālajā UR iesniegtajā dalībnieku reģistrā. Grozījumi ievieš arī augstākas drošības prasības dalībnieku (akcionāru) sapulču protokolu parakstīšanai.

Ministrija izstrādāja arī grozījumus Civilprocesa likumā, paredzot jaunu tiesvedības kārtību, sākot ar 2013.gada 1.jūliju, dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu apstrīdēšanai. Šo strīdu izskatīšana tika nodota Jelgavas tiesai, un tika noteikta ātra to izskatīšana - paredzēta tikai kasācijas iespēja (nav apelācijas instances), kā arī nosacīti strikti termiņi lietas dalībniekiem un pašai tiesai.

Ministrija pārskata gada ietvaros izstrādāja **grozījumus Komerclikumā, kas saistīti ar euro ieviešanu.** Grozījumi ne tikai aizstāja Komerclikumā lietotos skaitļus no latiem uz *euro*, bet arī paredz detalizētu kārtību, kādā veicama pamatkapitāla un pamatkapitāla daļas (akcijas) nominālvērtības denominācija no latiem uz *euro*.

Saeima skatījusi grozījumus Komerclikumā, kas ļauj kapitālsabiedrības statūtos paredzēt tiesības izmaksāt ārkārtas dividendes. Jaunais ārkārtas dividendžu regulējums ļauj noteikt un aprēķināt dividendes arī no peļņas, kas gūta periodā pēc iepriekšējā pārskata gada beigām. Vienlaikus jaunais regulējums paredz pienākumu veikt noteiktus pasākumus, kas nodrošina trešo personu interešu aizsardzību gadījumā, ja kapitālsabiedrība ir lēmusi par ārkārtas dividendžu izmaksu.

Ministrija izstrādājusi virkni **likumprojektus ar mērķi pilnveidot komercķīlas regulējumu** (grozījumi Komerķīlas likumā, Ceļu satiksmes likumā, Patentu likumā, Dizainparaugu likumā un likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”).

Minētie grozījumi paplašina reģistrācijai pakļauto lietu uzskaitījumu ar intelektuālā īpašuma objektiem un SIA pamatkapitāla daļām, kā arī paplašina komercķīlas devēju loku, attiecinot to uz visām juridiskām personām. Grozījumi paredz pāreju uz komercķīlas elektronisku reģistrāciju, nosakot, ka turpmāk visi pieteikumi komercķīlu reģistra turētājam tiek iesniegti tiešsaistes formā elektroniski (ar drošo elektronisko parakstu vai izmantojot īpašu Uzņēmumu reģistra (turpmāk - UR) maksas pakalpojumu). Grozījumi paredz arī detalizētāku kārtību komercķīlas tiesības izlietošanai, izslēdz vienu no komercķīlas dzēšanas nosacījumiem (ja pagājuši pieci gadi kopš komercķīlas reģistrācijas), atsakās no komercķīlas reģistrācijas akta, nodrošina bezmaksas piekļuvi būtiskākajiem komercķīlu reģistra ierakstiem, kā arī paredz citus komercķīlas regulējuma pilnveidojumus.

Civiltiesību jomā 2013.gadā ministrija īstenoja šādas prioritātes:

Tika izstrādāti likumprojekti „Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju”” un „Grozījumi likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās””. Likumprojekti paredz atteikties no nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājuma kompensēšanas un piešķir tiesības daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašniekiem, kā arī zemes īpašniekam tiesības vērsties pašvaldībā, lai lūgtu pārskatīt dzīvojamajai mājai noteikto funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu.

Tika izstrādāti likumprojekti („Grozījumi Civillikumā”, „Grozījumi Bāriņtiesu likumā”, „Grozījumi Notariāta likumā” un "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma Ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību"”) ar mērķi modernizēt Civillikuma Mantojuma tiesību daļu. Grozījumi paredz izmaiņas testamenta formas jautājumos, vienkāršotu mantojuma aizgādības nodibināšanas regulējumu, kā arī citas izmaiņas mantošanas regulējumā.

Saeima ir pieņēmusi Tieslietu ministrijas izstrādātos likumprojektus saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra Direktīvas Nr.2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos prasību pārņemšanu Latvijas tiesību sistēmā. Minētās direktīvas prasības ir pārņemtas Civillikumā, Likumā „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” un Civilprocesa likumā.

Pārskata periodā civilprocesuālo tiesību jomā īstenotas šādas prioritātes:

Lai nodrošinātu no vardarbības cietušo personu pagaidu aizsardzību civiltiesiskiem aizsardzības līdzekļiem, 2013.gadā Saeimā tika virzīti šādi likumi: „Grozījumi likumā „Par policiju””, „Grozījumi Bāriņtiesu likumā”, „Grozījumi Civilprocesa likumā”, „Grozījums Bērnu tiesību aizsardzības likumā” un „Grozījums Krimināllikumā”.

Ar šiem grozījumiem ir radīts mehānisms, lai no vardarbības un vajāšanas cietušās personas varētu pēc savas iniciatīvas civilprocesa ietvaros vērsties tiesā, tai skaitā ar policijas starpniecību, un lūgt tiesu noteikt ierobežojumus vardarbīgajai personai, kā tas ir paredzēts daudzās Eiropas un arī citās pasaules valstīs. Grozījumos uz minēto lietu kategoriju ietverts „patiesības teikšanas pienākums” - arī brīdinājums par iespējamo kriminālatbildību nepatiesu ziņu sniegšanas gadījumā.

Ministrija 2013.gadā Ministru kabinetā iesniedza vairākus likumprojektus, kas paredz veikt grozījumus Civillikumā, grozījumus Civilprocesa likumā, grozījumus Bāriņtiesu likumā. Minēto likumprojektu mērķis ir noslēgt Ģimenes tiesību daļas modernizācijas otro posmu un paredzēt lietu, kas skar bērnu, it īpaši lietu, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, izskatīšanas tiesā kārtības pilnveidošanu. Tāpat grozījumi paredz minēto lietu kategorijās pieņemto nolēmumu izpildes kārtības noteikšanu. Grozījumi Civilprocesa likumā ir saistīti ne tikai ar ģimenes tiesību jomas jautājumiem, bet arī paredz vairākus uz procesa efektivizāciju vērstus pasākumus – tiek ieviests saīsinātā lēmuma institūts, ieviestas izmaiņas attiecībā uz maza apmēra prasību izskatīšanas principiem pirmajā instancē, ieviestas izmaiņas, kas izriet no Hāgas Konvencijas par uzturlīdzekļu bērniem un cita veida ģimenes uzturēšanas līdzekļu pārrobežu piedziņu.

Ministrija izstrādāja arī vairākus grozījumus Civilprocesa likumā, tajā skaitā arī tādus, kuri vērsti uz civilprocesa efektivizāciju. Ar mērķi novērst saistību piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā negodprātīgas izmantošanas iespējas veikti grozījumi Civilprocesa likumā, nosakot, ka parāda summas maksājumu saistībās maksimālais apmēra griestus, par ko izpildi tiesā pieļaujams iesniegt pieteikumu Civilprocesa likuma brīdinājuma kārtībā, kā arī to, ka pieteikumā ietverams apliecinājums, ka tiesai sniegta patiesas ziņas par faktiem un pieteicējs ir informēts par atbildību saskaņā ar Krimināllikumu par nepatiesu pieteikumu.

Papildus minētajam **ir nostiprināti pirmie pasākumi, lai līdz 2016.gada beigām ieviestu tīrās tiesu instances civilprocesā:** paredzot rajonu (pilsētu) tiesu kompetencē nodot

lietas, kas tiek izskatītas apgabaltiesā kā pirmās instances tiesā, kā arī paredzot iespēju tiesām nodot izskatīšanai lietas citām tā paša vai cita tiesu apgabala tiesām, ja tādējādi iespējams panākt to ātrāku izskatīšanu. Ar mērķi nodrošināt kvalitatīvāku tiesvedības procesu kasācijas instancē veikts grozījums likumā, kas paredz, ka fiziskās personas lietas kasācijas instances tiesā ved pašas vai ar advokāta starpniecību, savukārt juridisko personu lietas kasācijas instances tiesā ved to amatpersonas, vai ar advokāta starpniecību. Pieņemti grozījumi Civilprocesa likumā, nosakot obligātu prasību tiesas sēdes gaitu pilnā apjomā fiksēt, izmantojot skaņas ierakstu. Savukārt, lai veicinātu tiesas resursu iespējami racionālu izmantošanu, grozīts Civilprocesa likums, nosakot, ka tiesnesis turpmāk pasludina spriedumu, nolasot tikai tā ievaddaļu un rezolutīvo daļu.

3.2. Tiesu sistēmas politika

Tiesu darba organizācijas un administratīvās uzraudzības uzlabošana, tiesnešu kvalifikācija

Ar mērķi uzlabot tiesu darbu, pārskata periodā ministrija ieviesa virkni jaunievedumu tiesu darba organizācijā.

2013.gada 1.septembrī stājās spēkā grozījumi likumā „Par tiesu varu”. Ar grozījumiem veiktas šādas izmaiņas:

Paplašināta tiesas spriedumu pieejamība. Grozījumi nosaka, ka no 2013.gada 1.septembra atklātā tiesas sēdē pieņemti tiesas spriedumi pēc to spēkā stāšanās publicēs Latvijas tiesu mājaslapā internetā www.tiesas.lv, un tie būs pieejami bez maksas ikvienam interesentam (lai nodrošinātu personas datu aizsardzības prasības, tiek aizsegta informācijas daļa, kas atklāj fiziskās personas identitāti).

Ieviests lietu izskatīšanas termiņu pārvaldības mehānisms. Veiktie grozījumi paredz, ka tiesas priekšsēdētājs pirms katra kalendāra gada sākuma, sadarbojoties ar tiesas tiesnešiem, plāno un nosaka tiesas darba mērķus attiecībā uz vidējiem lietu izskatīšanas termiņiem tiesā, apstiprinot lietu izskatīšanas termiņu standartu. Lietu izskatīšanas termiņu nosaka, ņemot vērā tiesas resursus un nepieciešamību nodrošināt personas tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā, kā arī ievērojot citus lietu izskatīšanas pamatprincipus. Par apstiprināto lietu izskatīšanas termiņu standartu tiesas priekšsēdētājs katru gadu iesniedz informāciju Tieslietu padomei, kā arī pārrauga lietu izskatīšanas faktiskos termiņus tiesā.

Savukārt, ja tiesas priekšsēdētājs konstatē, ka tiesnesis bez pamatota iemesla neveic nepieciešamās procesuālās darbības, lai nodrošinātu lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā, kā arī gadījumos, kad tiesneša plānotais termiņš nenodrošina lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā, tiesas priekšsēdētājs:

1. uzdot tiesnesim noteikt atbilstošu termiņu, kādā, ņemot vērā lietas apstākļus, jāveic attiecīgā procesuālā darbība vai
2. uzdod pārdaļīt tiesnešiem lietas saskaņā ar lietu sadales plānu.

Detalizēti noteiktas tiesu priekšsēdētāju funkcijas. Likumā „Par tiesu varu” ietverts detalizēts tiesas priekšsēdētāja funkciju uzskaitījums ar mērķi veicināt vienotu izpratni un praksi tiesas darba vadībā.

Ar izdarītajiem grozījumiem papildus citām funkcijām ir nostiprinātas tiesas priekšsēdētāja funkcijas (pienākums) veicināt vienotu tiesu praksi tiesā, kā arī noteikts, ka tiesas priekšsēdētājs:

- organizē aktuālu normatīvo aktu piemērošanas jautājumus apspriešanu un tiesu prakses analīzi,
- veicina profesionālās ētikas normu ievērošanu un to vienotu izpratni tiesā,
- nodrošina tiesas darba atklātumu,
- uzrauga tiesas darbinieku darba kvalitāti un apmeklētāju apkalpošanas standartu ievērošanu tiesā.

Tiesas sēžu kalendārs sasaistīts ar advokātu noslodzes plānojumu. Lai efektīvāk plānotu tiesas sēdes, Tiesu informatīvajā sistēmā izveidots tiesas sēžu kalendārs, kurā tiek atzīmēts sēžu datums un laiks, kā arī informācija par zvērināta advokāta un prokurora aizņemtību.

Tiesas sēžu kalendārā veiktā atzīme par tiesas sēdes datumu un laiku ir jāņem vērā citai tiesai, plānojot lietu izskatīšanu tiesas sēdē ar tā zvērināta advokāta vai prokurora piedalīšanos (kura piedalīšanās citā tiesas sēdē jau atzīmēta tiesas sēžu kalendārā). Plānots, ka šī sistēma ļaus samazināt tādas šobrīd praksē nereti novērotus gadījumus tiesas lietu atlikšanas gadījumus, kas saistīti ar advokāta aizņemtību citā tiesā tajā pašā laikā.

2013.gada 1.janvārī spēkā stājās grozījumi likumā „Par tiesu varu”, kas ievieš jaunu tiesnešu darba novērtējuma sistēmu. Atbilstoši jaunajai sistēmai tiesneša profesionālās darbības regulāra novērtēšana jāveic reizi piecos gados. Kā arī paredzēta tiesneša profesionālās darbības ārpuskārtas novērtēšana īpašos gadījumos, lemjot par tiesneša pārcelšanu vai aizstāšanu.

Tāpat ir noteikti tiesneša profesionālās darbības novērtēšanas kritēriji, kas ir šādi:

- pieņemto nolēmumu struktūra;
- juridiskā argumentācija;
- materiālo un procesuālo normu piemērošana;
- tiesību palīgavotu izmantošana;
- tiesas procesu vadība;
- tiesneša darba statistikas datu izvērtējums;
- u.c. tiesneša profesionālo darbību raksturojošie faktori.

2013.gada janvārī ir uzsākta tiesnešu darba profesionālā novērtēšana, kuras mērķis ir veidot visaptverošu un konsekventu cilvēkresursu attīstības politiku tiesu varas darbības kontekstā. Visu esošo tiesnešu novērtēšana plānota līdz 2016.gadam. Pēc tam tiesneši tiks vērtēti reizi piecos gados.

Procesuālo likumu pilnveidošanas turpināšana

2013.gadā spēkā stājās virkne grozījumu Civilprocesa likumā **ar mērķi palielināt tiesas procesu efektivitāti.** Grozījumi ir veikti, lai uzlabotu tiesu varas darbības kvalitāti un efektivitāti, kā arī nodrošinātu to, ka tiesu noslodze un tiesu procesa ilgums tiek samazināti.

Lai mazinātu lietu izskatīšanas termiņus un disciplinētu lietas dalībniekus, kā arī nodrošinātu personu sasniedzamību, **Civilprocesa likumā ieviests deklarētās dzīvesvietas princips** - noteikts laika limits pierādījumu iesniegšanai pirms tiesas sēdes, kā arī paplašinātas aizmugurisko spriedumu pieņemšanas iespējas. Tāpat ir paaugstinātas valsts nodevas mantiska rakstura prasībām, lai novērstu nepamatotu prasību celšanu, sevišķi gadījumos par lielām prasības summām (Grozījumi Civilprocesa likumā stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī).

Tiesvedības procesa efektīvizēšanai **lietās par kapitālsabiedrību dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem tiek paredzēta speciālā tiesvedības kārtība.** Tāpat grozījumi paredz, ka šīs lietas kopš sākot ar 2013.gada 1.jūliju izskata viena specializētā tiesa – Jelgavas tiesa.

Atbilstoši likumam „Par tiesu varu” līdz 2016.gada beigām tiek likvidēta Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, tādējādi noslēdzot tiesu instanču reformu un ieviešot skaidru piekritības sistēmu, kur visas lietas kā pirmā instance skata rajona (pilsētu) tiesas, kā apelācijas instance – apgabaltiesas, bet kā kasācijas instance – Augstākā tiesa (t.s. „tīrās tiesu instances”).

Pārskata periodā ir **notika darbs pie tiesu kompetenču pārdales jeb pārejas uz „tīrajām tiesu instancēm” kriminālprocesā.** 2014.gada 1.janvārī stājās spēkā Grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas paredz pārejas noteikumus, lai nodrošinātu pakāpenisku lietu nodošanu attiecīgajām tiesu instancēm pēc piekritības.

Lai risinātu jautājumu par tiesu noslodzes izlīdzināšanu ar 2013.gada 19.decembra likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā” (spēkā no 2014.gada 4.janvāra) paredzēta iespēja laika posmā līdz tiesu instanču reformas beigām (2016. gada 31. decembrim) ļaut **lietas, kuru**

izskatīšana pēc būtības nav uzsākta, nodot izskatīšanai citām tā paša vai cita tiesu apgabala tiesām, ja tādējādi iespējams panākt to ātrāku izskatīšanu. Tas attiecas arī uz apgabaltiesu tiesvedībā esošām lietām, bet neattiecas uz lietām, kuru piekritība noteikta saskaņā ar Civilprocesa likumā noteikto, ja lieta tiesvedībā pieņemta, ievērojot likumā noteikto izņēmuma piekritību.

Lēmumu par lietas nodošanu no vienas rajona (pilsētas) tiesas citai pieņem apgabaltiesas priekšsēdētājs, bet lēmumu par apgabaltiesas lietas nodošanu citai apgabaltiesai – Augstākās tiesas priekšsēdētājs.

Ja vien procesuālajās tiesību normās vai speciālajos likumos kādai lietu kategorijai nav noteikts prioritāro lietu kategorijas statuss, lietas izskatīšanai tiesas sēdē pamatā tiek nozīmētas lietu ienākšanas secībā. Rakstveida procesā izskatāmajām lietām – noteikts datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. **Tādējādi nododot lietas izskatīšanai no tiesām ar ievērojami lielāku noslodzes rādītāju uz tiesām ar mazāku noslodzi, tiek nodrošināta ātrāka lietas izskatīšanas uzsākšana un attiecīgi arī gala nolēmuma pieņemšana lietā.**

Lai atslogotu tiesas un optimizētu tiesvedības termiņus 2013.gada 1.novembrī stājās spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz notariālo aktu izpildi tiesas spriedumu noteiktajā kārtībā (kas sastādīti atbilstoši Notariāta likumā ietvertajam regulējumam, kā arī saistīti Grozījumi Notariāta likumā, kas nosaka, ka Civilprocesa likumā noteiktajā tiesas spriedumu izpildes kārtībā izpildāmi (nododami piespiedu izpildei) attiecīgi notariālā akta formā taisīti līgumi).

Ar šiem grozījumiem atsevišķiem notariālajiem aktiem piešķirts izpildu dokumenta spēks. Tādējādi gadījumos, kad nav strīdu par izpildāmo saistību un piedzenamajām summām, piedzinēji var vērsties pie zvērināta notāra un tad pie zvērināta tiesu izpildītāja, lai izpildītu attiecīgo saistību bez tiesas iesaistes. **Rezultātā daļēji tiek atslogotas tiesas no tām neraksturīgu pienākumu pildīšanas, kā arī vienlaikus vienkāršots un paātrināts parāda piedziņas process.**

Mediācija

Pārskata periodā notika aktīvs darbs pie likumprojekta „Mediācijas likums” izstrādes. **Likumprojekta mērķis ir noteikt tiesiskus priekšnoteikumus, lai veicinātu mediāciju kā alternatīva domstarpību risināšanas veida izmantošanu, sekmējot sociālo attiecību harmonizāciju.**

Likumprojekta darbības joma ir domstarpību risināšana civiltiesiskajās attiecībās, izmantojot mediāciju. Likumprojekts regulē mediācijas izmantošanu gan ārpus tiesas procesā, gan tiesā, ciktāl speciālās tiesību normas nenosaka citādi. Mediācija ir iespējama arī administratīvajās un krimināltiesiskajās attiecībās, ja šo tiesību nozaru speciālajās normās nav noteikts citādi. Paredzams, ka darījumu vidē mediācija sekmēs operatīvu domstarpību izskatīšanu, darba attiecību saglabāšanu pēc domstarpību atrisināšanas un ētiskuma ievērošanu, kā arī nodrošinātu konfidencialitāti un saglabātu uzņēmēja prestižu un reputāciju.

Būtiskākais mediācijas ieviešanas ieguvums būs ne tikai tiesu atslodze, bet sabiedrības attieksmes maiņa pret konfliktiem un to risināšanu – mediācija ir ne tikai kā alternatīva strīda risināšanai tiesā, bet arī kā apziņu veidojošs faktors, ka nesaskaņas, kas radušās starp pusēm, ir abu personīgais strīds, par kuru atbildība jāuzņemas pašiem.

Līdz ar jauno regulējumu paredzēts izveidot sertificētu mediatoru sarakstu. Mediatoram būs nepieciešams iegūt sertifikātu, lai tas tiktu iekļauts sertificētu mediatoru sarakstā. Sertificētam mediatoram ir izvirzītas šādas prasības: fiziska persona, kura sasniegusi 25 gadu vecumu, ir ar nevainojamu reputāciju, saņēmusi valsts atzītu augstāko izglītību apliecināšu izglītības dokumentu, prot valsts valodu augstākajā līmenī un ir noklausījies mediatorsa apmācības kursu, sekmīgi nokārtojusi sertificēta mediatorsa eksāmenu un ieguvusi sertifikātu.

Lai sertificētu mediatoru saraksts tiktu veidots veiksmīgi un profesionāli, un tiesa (iesakot izmantot mediāciju un norādot uz konkrētu mediatoru sarakstu) būtu pārliecināta par

mediatoru kvalifikāciju, nepieciešama profesionāla organizācija, kuras uzdevums būtu rūpēties par augsti kvalificētu mediatoru esamību. Līdz 2014.gada 1.novembrim biedrības „Mediācijas padome” kompetencē būs pirmreizējās mediatoru sertifikācijas komisijas izveide, kuras sastāvā ietilps Tieslietu ministrijas pārstāvis, rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas tiesnesis, augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvis un divi biedrības „Mediācijas padome” pārstāvji. Mediatoru sertifikācijas komisijas darbību un kompetenci, kā arī sertifikācijas pārbaudījuma saturu, kārtību un maksu noteiks Ministru kabineta noteikumi. Savukārt turpmāku mediatoru sertifikāciju nodrošinās tam īpaši Sertificētu mediatoru padomes izveidota Mediatoru sertifikācijas un atestācijas komisija.

Šķīrējtiesas

Ministrija 2013.gadā strādāja pie **likumprojekta „Grozījumi Civilprocesa likumā”, kas paredz pienākumu pastāvīgās šķīrējtiesas reglamentā noteikt kārtību, kādā apliecināma šķīrējtiesneša atbilstība Civilprocesa likuma prasībām**, lai ikvienam, kas izvēlas pastāvīgo šķīrējtiesu, būtu skaidra kārtība, kādā pastāvīgā šķīrējtiesas institūcija pārliecinās par pušu izvēlēto šķīrējtiesneša atbilstību Civilprocesa likumam. Tāpat arī tiek noteikts pienākums pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājam iesniegt reglamenta grozījumus UR.

Tiek noteikts arī pienākums pastāvīgajām šķīrējtiesām (kuru reglamenti paredz šķīrējtiesneša saraksta izveidi un saistošo spēku pusēm) iesniegt UR apliecinājumu un dokumentus par tās izvēlēto šķīrējtiesnešu atbilstību Civilprocesa likuma prasībām. Arī gadījumā, kad ir notikušas izmaiņas šķīrējtiesnešu sarakstā, pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājam ir paredzēts pienākums UR iesniegt apliecinājumu un dokumentus par tās izvēlēto šķīrējtiesnešu atbilstību Civilprocesa likumā noteiktajam.

Savukārt, lai nodrošinātu pusēm iespēju iepazīties ar informāciju par šķīrējtiesneša profesionalitāti, kvalifikāciju, kompetenci, izglītību un izvēlēties kvalificētu, neitrālu šķīrējtiesnesi konkrēta strīda izšķiršanai, kā arī iepazīties ar UR iesniegtajiem reglamentiem pirms pastāvīgās šķīrējtiesas izvēlēšanās, likumdevējs ir noteicis konkrētu termiņu šādas informācijas sniegšanai UR esošajām pastāvīgajām šķīrējtiesām.

Vienlaikus ar paredzēto pienākumu noteikšanu pastāvīgajām šķīrējtiesām, tiek paredzētas sekas, kas iestāsies gadījumos, ja pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs likumdevēja noteiktajos termiņos neizpildīs likumdevēja gribu.

Turklāt, lai nodrošinātu ar pušu noslēgto līgumu uzņemto saistību izpildi strīdu gadījumos, kad pušu izvēlēto pastāvīgā šķīrējtiesa ar Uzņēmumu reģistra lēmumu ir izslēgta no šķīrējtiesu reģistra, ir paredzētas tiesības pusēm izvēlēties citu pastāvīgo šķīrējtiesu. Savukārt, ja puses nevar vienoties, strīds tiek nodots izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai.

Tāpat ir paredzēts pārejas regulējums gadījumos, kad šķīrējtiesas ar UR lēmumu ir izslēgtas no šķīrējtiesu reģistra, bet šajās šķīrējtiesās ir uzsākta lietas izskatīšana. Proti, šī pastāvīgā šķīrējtiesa pabeidz uzsākto lietu izskatīšanu likumdevēja noteiktajā termiņā.

Lai rajona (pilsētas) tiesai nepieciešamības gadījumā būtu iespēja iepazīties ar no šķīrējtiesu reģistra izslēgtās šķīrējtiesas izskatītajām lietām, tiek noteikta institūcija, kurai ir nododamas glabāšanai izskatītās šķīrējtiesu lietas. Ņemot vērā to, ka nododamās izskatītās šķīrējtiesu lietas ir īstermiņa jeb 10 gadus glabājamās lietas, tās tiek nodotas glabāšanai Latvijas Nacionālajam arhīvam. Izdevumus par lietu glabāšanu sedz no pastāvīgo šķīrējtiesu dibinātāju līdzekļiem.

3.3. Nozaru politika

Nekustamais īpašums

Vienkāršojot procedūras, lai daļu nepieciešamās informācijas Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā iegūtu nevis, personai nosakot pienākumu iesniegt zemesgrāmatu nodaļā virkni dokumentu, kas satur datus, kas jau ir reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā, piemēram, zemes robežu plāns, būves kadastrālās uzmērīšanas lieta, bet nepieciešamo

informāciju iegūtu nepastarpināti no Kadastra informācijas sistēmas, ministrija ir izstrādājusi likumprojektu paketi „Grozījumi Zemesgrāmatu likumā”, „Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā” un „Grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās””.

2013.gadā notika darbs pie koncepcija par nekustamā īpašuma valsts kadastra un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas vienotas sistēmas izveidi izstrādes. Koncepcijas projekts paredz vienotas sistēmas izveidi, lai radītu priekšnoteikumus efektīvai nekustamo īpašumu reģistrēšanas sistēmas attīstībai, nolūkā uzlabot nekustamā īpašuma reģistrācijas procesu. Tādējādi tiks samazināts administratīvais slogs iedzīvotājiem, komersantiem un pašvaldībām, paātrinot nekustamo īpašumu formēšanas un reģistrācijas procesu, nodrošinot labākas iespējas turpmākai ar nekustamo īpašumu saistīto reģistru attīstībai.

Maksātnespēja

Pārskata periodā ministrija uzsāka darbu pie likumprojekta „Grozījumi Maksātnespējas likumā”. 2014.gadā plānots turpināt darbu, lai Maksātnespējas administrācijai (turpmāk - MNA) nodotu administratīvās sodīšanas funkciju maksātnespējas jautājumos.

Intelektuālais īpašums

2013.gadā izstrādāts attīstības plānošanas dokumenta projekts „Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības un nodrošināšanas pamatnostādnes 2014. – 2018.gadam” (turpmāk – Pamatnostādņu projekts). Pamatnostādņu projekts nosaka Latvijas valdības politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībā un nodrošināšanā turpmākajiem četriem gadiem.

Pamatnostādņu projekts paredz:

- pilnveidot nacionālo normatīvo regulējumu intelektuālā īpašuma tiesību jomā;
- izgudrotājdarbību veicinošos pasākumus;
- pasākumu cīņai ar pirātismu internetā;
- tiesībsargājošo institūciju apmācības intelektuālā īpašuma tiesību jomā;
- sabiedrības, autoru un uzņēmēju informēšanas pasākumus intelektuālā īpašuma tiesību jomā;
- aptauju un pētījumu veikšanu intelektuālā īpašuma tiesību jomā.

Kriminālsodu izpildes joma

Sagatavošanas darbi jauna cietuma būvniecībai. 2013.gada 12.februārī Ministru kabinetā apstiprināja Ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstības koncepciju un atbalstīja jauna cietuma būvniecību.

2013.gada 27.-28.martā notika ministrijas un Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk - IeVP) pārstāvju vizīte Igaunijā. Vizītes laikā notika tikšanās ar Igaunijas Tieslietu ministrijas valsts sekretāru un Igaunijas Republikas Nekustamo īpašumu aģentūras vadību. Tikšanās laikā Igaunijas Tieslietu ministrijas valsts sekretārs apliecināja vēlmi sadarboties ar Latviju attiecībā uz jaunā cietuma projektēšanu, jo Igaunija vēlas veicināt sadarbību ar Latviju. Igaunijas puse atzina Latvijas sadarbības piedāvājumu par politiski interesantu, kā arī norādīja, ka Igaunijai ir starptautiski atzīta pieredze tieši jaunu cietumu projektēšanas un būvniecības nodrošināšanā.

2013.gada 26.jūnijā Tallinā tika parakstīts Igaunijas Republikas Tieslietu ministrijas un ministrijas saprašanās memorands, kurā, ievērojot Igaunijas Tieslietu ministrijā uzkrāto pieredzi un ministrijas vēlmi pārņemt Igaunijas Tieslietu ministrijas labo praksi ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstībā, nostiprināta abu valstu vēlme sadarboties ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstīšanā.

Atkarīgo centra izveide. 2013.gada 18.septembrī tika noslēgts līgums par IeVP projekta „Jauna nodaļa Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību” īstenošanu. 2013.gadā projektā ir noslēgtas vienošanās par sadarbību ar ārvalstu partneriem, nokomplektēta projekta vadības komanda un uzsākts darbs pie visu projektā paredzēto aktivitāšu īstenošanas, tajā skaitā iepirkuma dokumentācijas izstrādes Atkarīgo centra būvniecībai.

Elektroniskās uzraudzības pilotprojekts. 2013.gada 3.jūnijā tika noslēgts līgums par Valsts probācijas dienesta (turpmāk - VPD) projekta „Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai) īstenošanu. 2013.gada laikā tika noslēgti sadarbības līgumi par ārvalstu partneriem, izveidota projekta vadības komanda, tika organizētas apmācības IeVP un VPD darbiniekiem, notika vairākas iesaistīto ekspertu vizītes uz ārvalstīm elektroniskās uzraudzības pieredzes izpētei. Darba grupa izstrādāja likumprojektus, kas nepieciešami elektroniskās uzraudzības ieviešanai Latvijā.

3.4. Administratīvo tiesību politika

2013.gadā ministrija aktīvi strādāja pie Administratīvo pārkāpumu procesa likumprojekta izstrādes.

Ar 2010.gada tieslietu ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa, kurā piedalījās pārstāvji no Latvijas Universitātes, Rīgas apgabaltiesas, Biznesa augstskolas „Turība”, Augstākās tiesas, Rīgas rajona tiesas, Ģenerālprokuratūras, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts policijas, Iekšlietu ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta un Tieslietu ministrijas. 2013.gadā notika 15 darba grupas sēdes, kurās tika pārrunāti aktuālie jautājumi saistībā ar likumprojekta izstrādi.

3.5. Krimināltiesību politika

Jau 2009.gada 9.janvārī Ministru kabinets apstiprināja ministrijas izstrādāto Kriminālsodu politikas koncepciju, lai sagatavotu konceptuālus priekšlikumus izmaiņām kriminālsodu sistēmā, kas būtu izmantojami, izstrādājot nepieciešamos grozījumus Krimināllikumā un citos normatīvajos aktos. Grozījumi paredz sekmēt efektīvāku tiesisko līdzekļu piemērošanu kriminālsodu politikas mērķu sasniegšanai.

Ievērojot koncepcijā piedāvātos risinājumus, ministrija izstrādāja un Saeima 2012.gada 13.decembrī pieņēma grozījumus Krimināllikumā, Kriminālprocesa likumā, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Latvijas Soduzpildes kodeksā (grozījumi stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī). Ar grozījumu pieņemšanu ir panāktas konceptuālas izmaiņas Latvijas kriminālsodu sistēmā, un tā ir tuvināta citu ES valstu sodu sistēmai. Līdz ar kriminālsodu reformu ir būtiski mainīti valsts kriminālpolitikas mērķi - ne tikai sodīt, bet resocializēt un atturēt cilvēkus no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Ar reformas ieviešanu būtiski ir palielinātas brīvības atņemšanai alternatīvu sodu piemērošanas iespējas. Krimināllikuma Sevišķās daļas sankcijās ir palielināts nauda soda un piespiedu darba īpatsvars, tādējādi samazinot brīvības atņemšanas soda piemērošanu nākotnē. Sabiedrībā izciešamie sodi ir pietiekami efektīvi, naudas sodi pietiekami lieli, un valstij šo sodu īstenošana ir ievērojami lētāka.

Līdz ar Krimināllikuma grozījumiem 2013.gadā ir samazinātas sodu maksimālās un minimālās robežas, īpaši mantiskajiem noziegumiem. Vienlaikus bargi sodi tika saglabāti noziegumiem, kas saistīti ar cilvēka veselības un dzīvības apdraudējumu, narkotikām, dzimumnoziegumiem - tādiem pārkāpumiem, kas rada reālus draudus sabiedrībai arī turpmāk.

Grozījumi Krimināllikumā konkrētīzē soda noteikšanas principus un kritērijus, kas novērsīs nodarījumam neatbilstošu sodu piemērošanu un veidos vienveidīgu tiesu praksi.

IeVP ir apkopojusi statistikas datus par laika posmu no 2013.gada 1.aprīļa līdz 31.augustam par izskatītajiem iesniegumiem sodu pārskatīšanai minētajā pārejas periodā. Tiesām kopumā tika iesniegti 2873 iesniegumi par piemērotā soda pārskatīšanu. No minētajiem iesniegumiem 1011

iesniegumus bija iesnieguši paši notiesātie. Kopumā no tiesām tika saņemti 2692 nolēmumi, no kuriem 1053 paredz tiesas spriedumu grozīšanu, bet 1639 paredz iesniegumu noraidīšanu. Pamatojoties uz tiesas nolēmumu, no cietuma minētajā laika periodā tika atbrīvotas tikai 232 personas, t.i., 4% no visām personām, kas tajā laikā atradās ieslodzījuma vietās.

Līdz ar kriminālsodu reformas pabeigšanu jau šobrīd praksē var novērot pozitīvas tendences koncepcijas mērķu sasniegšanā. Brīvības atņemšanas sodam alternatīvo sodu (piespiedu darbs un naudas sods) piemērošanas īpatsvars ir palielinājies par 15% salīdzinājumā ar 2012.gadu. Ja 2012.gadā tikai 34% no piemērotajiem sodiem bija naudas sods un piespiedu darbs, tad pēc grozījumu spēkā stāšanās 2013.gadā tas ir palielinājies līdz pat 49%. Vienlaikus par 15% ir samazinājies arī vidēji piespriestais brīvības atņemšanas soda termiņš. Tādējādi ir būtiski palielinājies to notiesāto skaits, kas sodu izcieš sabiedrībā.

Ministrija jau iepriekš prognozējusi, ka pēc veiktajām izmaiņām Latvijas sodu sistēmā, ieslodzījuma vietu noslodze kopumā varētu samazināties vidēji par 30%. Minētais tika prognozēts ilgtermiņā – nākamo piecu gadu laikā, kad jaunā sodu politika pilnībā tiks realizēta attiecībā uz tām personām, kas noziegumus būs izdarījušas pēc 2013.gada 1.aprīļa.

3.6. Projektu īstenošanas joma

Budžeta apakšprogramma 01.04.00 „Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana”

Projekts: „ES *acquis* un tiesiskās sadarbības politikas harmonizācija un Tulkošanas Centra kapacitātes stiprināšana tieslietu sektora terminoloģijā un metodoloģijā”

Finansējuma avots: Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments

Sasniegtie rezultāti: Projekta īstenošanas ietvaros Latvijas eksperti piedalījušies konsultācijās un semināros saņēmējvalstī – Armēnijā, kā arī projekta vadības komitejas sanāksmēs. 2013.gadā īstenotas deviņas projekta aktivitātes ar Latvijas tieslietu sistēmas ekspertu līdzdalību, kuru ietvaros veikta Armēnijas likumdošanas izvērtēšana salīdzinājumā ar Eiropas standartiem, Armēnijas Republikas Tieslietu ministrijas Tulkošanas centra esošās tehniskās infrastruktūras, darbības procedūru, koordinācijas sistēmu un profesionālās pieredzes izvērtējums. Veikta Armēnijas Tieslietu ministrijas par ES integrāciju atbildīgo departamentu darbinieku apmācību programmas un darba apmācību programmu izstrāde. Organizēta apmācību vizīte par integrāciju ES un tiesību aktu harmonizēšanu Latvijā, kā arī izstrādāts Tulkošanas centra rīcības plāns un tulkošanas darba optimizācijas praktiskie instrumenti.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 82 722 (100% Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments)

Izlietotais finansējums: Ls 42 251

Projektā plānots: 2014. gadā Latvijas eksperti piedalīsies šādu projekta aktivitāšu īstenošanā:

1. Dalība uzraudzības komitejas sanāksmēs;
2. 2.5. aktivitātē „Aktivitātes tuvināšanas procesa konkrētu gadījumu pārbaudei”;
3. 3.2. aktivitātē „Tulkošanas darba optimizācijas praktiskie instrumenti”;
4. 3.5. aktivitātē „Palīgmateriālu identificēšana un iegāde”;
5. konferencē „Tulkošana, kā noteicošais līdzeklis Armēnijas ekonomiskās sadarbības veicināšanai ar ES un citām valstīm”;
6. Projekta noslēguma konferencē Erevānā (Armēnijā).

Projekts: "Horvātijas Republikas tiesu varas efektivitātes stiprināšana"

Finansējuma avots: ES Pirmsiestāšanās palīdzības instruments

Sasniegtie rezultāti: Projekta īstenošanas ietvaros Tieslietu ministrijas eksperti ir atbildīgi par trešās projekta komponentes īstenošanu – Horvātijas tiesu sadarbības veicināšana civillietās, komercietās un krimināllietās, kā arī Latvijas eksperts piesaistīts pirmās projekta komponentes īstenošanā – atbalsts Horvātijas Tieslietu ministrijas iespējām realizēt tiesu iekārtas reformu. Projekta īstenošanas ietvaros Latvijas eksperti piedalījušies konsultācijās un semināros, kā arī

projekta vadības komitejas sanāksmēs. 2013.gadā īstenotas septiņas projekta aktivitātes, kuru ietvaros sagatavots pārskats par tiesu ierēdņu nozīmi un pienākumiem ES dalībvalstīs. Izstrādāts tiesiskā ietvara pārskats par tiesisko sadarbību civillietās un analizēta tiesiskās sadarbības mehānismu juridiskā un institucionālā bāze civillietās, kā arī sagatavots ziņojums ar rekomendācijām tiesiskās sadarbības mehānismus uzlabošanai. Izstrādātas vadlīnijas par tiesiskās sadarbības mehānismiem civillietās un komerclietās un krimināllietās tiesnešiem, tiesu juriskonsultiem, prokuroriem, prokuratūras darbiniekiem un Tieslietu ministrijas darbiniekiem. Veikta statistisko atskaišu un uzraudzības sistēmas par tiesu praksi tiesiskās sadarbības civillietu, komerclietu un krimināllietu jomās izstrāde un organizēts semināra par *Acquis* un tiesu prakses labo praksi tiesiskās sadarbības jomā civillietās un komerclietās.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 27 607 (100% ES Pirmsiestāšanās palīdzības instrumenta finansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 16 988

Projektā plānots: 2014. gadā Latvijas eksperti piedalīties šādu projekta aktivitāšu īstenošanā:

1. Dalība projekta uzraudzības komitejas sanāksmēs;
2. 3.2.1. aktivitātē „Visaptverošas pārskata sagatavošana par tiesnešu un tiesu konsultantu izglītības sistēmām ES dalībvalstīs tiesiskās sadarbības jautājumos civillietās un komerclietās”;
3. 3.2.2. aktivitātē „Visaptverošas apmācību stratēģijas izstrāde tiesnešu, tiesas padomnieku un TM darbinieku apmācībai par tiesiskās sadarbības jautājumiem civillietās un komerclietās”;
4. 3.2.3. aktivitātē „Visaptverošas apmācību programmas (ieskaitot mācību programmas aprakstus) un mācību materiālu izstrāde tiesnešu, tiesas padomnieku un TM darbinieku (starptautiskās tiesiskās palīdzības, tiesu sadarbības ar ES dalībvalstīm, starptautiskā tiesiskās sadarbības civillietās sektoriem) apmācībai par tiesiskās sadarbības jautājumiem civillietās un komerclietās”;
5. 3.4.1. aktivitātē „Visaptveroša pārskata sagatavošana par tiesnešu, prokuroru, tiesu konsultantu, prokuratūras un Tieslietu ministrijas darbinieku izglītības sistēmām ES dalībvalstīs tiesiskās sadarbības jautājumos krimināllietās”;
6. 3.4.2. aktivitātē „Visaptverošas apmācību stratēģijas izstrāde tiesnešu, tiesas padomnieku un TM darbinieku apmācībai par tiesiskās sadarbības jautājumiem krimināllietās”;
7. 3.4.3. aktivitātē „Visaptverošas apmācību programmas (ieskaitot mācību programmas aprakstus) un mācību materiālu izstrāde tiesnešu, prokuroru, tiesas padomnieku, prokuratūras un TM darbinieku apmācībai par tiesiskās sadarbības jautājumiem krimināllietās”;
8. 3.4.4. aktivitātē „Semināru organizēšana tiesnešiem par *acquis* un judikatūras labās prakses piemēriem tiesiskās sadarbības jautājumos krimināllietās un civillietās”;
9. Horvātijas Tieslietu ministrijas amatpersonu un tiesnešu delegācijas vizīte Rīgā, Latvijā.

Projekts: „Atbalsts Moldovas tieslietu sistēmas institucionālās kapacitātes stiprināšanai”

Finansējuma avots: Ārlietu ministrija

Sasniegtie rezultāti: Projekta mērķa – Moldovas tiesu sistēmas efektivitātes, caurspīdīguma un atbildības uzlabošana, sasniegšanai Latvijas tieslietu sistēmas eksperti sniedza konsultācijas, apmācības un praktisku palīdzību tādās jomās kā Moldovas probācijas dienesta kapacitātes stiprināšana, tiesiskās sadarbības jautājumi un tiesvedības procesu optimizēšana.

Mērķa sasniegšanai tika organizētas sešas vizītes, kurās piedalījās Tieslietu ministrijas - Projektu departamenta un Tiesiskās sadarbības departamenta, kā arī Valsts probācijas dienesta un Tiesu administrācijas eksperti. Projekta aktivitāšu īstenošanas laikā Moldovas tieslietu sistēmas darbinieki tika iepazīstināti ar Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas pieredzi, veicot tiesisko sadarbību civillietās, komerclietās, krimināllietās un administratīvajās lietās. Tika vadītas lekcijas un praktiskas apmācības par projektu izstrādāšanu un starptautisko finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu pieredzi Latvijas Republikas Tieslietu ministrijā, kā arī prezentēta Ārējo normatīvo aktu projektu saskaņošanas kārtība un risinājumi normatīvo aktu sistematizācijā

Latvijā, papildus sniegtas konsultācijas par tiesvedības procesu optimizēšanu un tiesu administrācijas kapacitātes stiprināšanu gan iepirkumu centralizēšanā, gan personālvadības jautājumos. Organizētas profesionālās atbalsta konsultācijas (grupu supervīzija) par tēmu „Motivējošās intervēšanas pielietošana ikdienas darba praksē”, sagatavots izvērtējums un rekomendācijas probācijas programmas „Motivācija izmaiņām” turpmākai īstenošanai Moldovā, nosakot vadlīnijas probācijas programmas turpmākai darbībai un mērķu sasniegšanai, kā arī iztulkota un nodota Moldovas probācijas dienestam probācijas programmas „Motivācija izmaiņām” dalībnieka rokasgrāmata moldāvu valodā. Projekta īstenošanas laikā tika uzsākta saprašanās memoranda parakstīšana rakstiskajā procedūrā, starp Latvijas Republikas Tieslietu ministriju un Moldovas Republikas Tieslietu ministriju, kas noslēgusies 2014.gada martā. Saprašanās memorands paredz, ka sadarbība starp Latvijas Republikas Tieslietu ministriju un Moldovas Republikas Tieslietu ministriju tiks īstenota institūciju un organizāciju līmenī, jautājumos, kas attiecas uz profesionālās izglītības uzlabošanu, darbinieku un speciālistu apmācību, kā arī ar tehnoloģiju attīstību saistītas informācijas apmaiņā tieslietu jomā.

Projekta kopējais finansējums 2013. gadā: Ls 8 740 (100% Ārlietu ministrijas finansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 6 928

Projekta īstenošana noslēgusies.

Budžeta apakšprogramma 71.06.00 „Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti”

Programma: LV 08 „Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma”.

Finansējuma avots: Norvēģijas finanšu instruments un valsts budžets.

Sasniegtie rezultāti:

1. 2013. gada 3. jūnijā uzsākts Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētais projekts LV08/1 “Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)”, kura īstenotājs un līdzfinansējuma saņēmējs ir Valsts probācijas dienests;
2. 2013. gada 18. septembrī uzsākts Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētais projekts LV08/2 “Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību”, kura īstenotājs un līdzfinansējuma saņēmējs ir Ieslodzījuma vietu pārvalde.

Programmas finansējums 2013. gadā: Ls 68 244 (85% Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums, 15% budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 64 581

Budžeta apakšprogramma 71.05 „Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu apgūšanai”

Programma: Norvēģijas finanšu instrumenta nacionālais Bilaterālais fonds

Finansējuma avots: Norvēģijas finanšu instrumenta Nacionālā bilaterālā fonda līdzekļi.

Sasniegtie rezultāti:

1. 2013. gada 30. septembrī notika seminārs “Atteikšanās no administratīvā aresta: ieguvumi un alternatīvas”, kurā rosināja diskusiju par iespējamām alternatīvām administratīvajam arestam.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 18 573 (85% Norvēģijas finanšu instrumenta Nacionālais bilaterālais fonds, 15% budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 9 440

Programmā plānots:

1. 2014. gada 3. februārī tika nosūtīta vēstule Norvēģijas Finanšu instrumenta birojam par iepriekš noteiktā projekta LV08/2 “Jaunas nodaļas izveide Olainē, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību” pagarinājumu līdz 2016. gada decembrim.
2. 2014. gada 6. maijā noslēgts projekta līgums LV08/3 un uzsākts Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētais projekts LV08/3 “Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu

standartu uzlabošana, t.sk., aktivitātes infrastruktūras uzlabošanai; līdzšinējās prakses administratīvajai aizturēšanai samazināšana/likvidēšana; prakses maiņa, atgriežot apcietinājumā esošos ieslodzītos turpmākai izmeklēšanai; atbilstošu apmācību nodrošināšana darbiniekiem, kas strādā īslaicīgās aizturēšanas vietās”, kura īstenotājs un līdzfinansējuma saņēmējs ir Valsts policija;

3. 2014. gada 17. maijā Norvēģijas vēstniecības rīkotajā pasākumā par godu Norvēģijas konstitūcijas pieņemšanas 200. gadadienai tika prezentēta Norvēģijas finanšu instrumenta ietvaros līdzfinansētā programma LV08 „Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma”;
4. 2014. gada 16. un 17. oktobrī programmas LV08 „Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma” ietvaros plānots organizēt divpusējo attiecību veicināšanas un VPD, IeVP darbinieku par aktuālajiem jautājumiem izglītošanas konferenci.

Budžeta apakšprogramma 70.06.00 „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana”

Projekts: „Jaunākās attīstības tendences pārobežu ģimenes lietās Eiropas Savienībā: uzturēšanas saistības un laulības šķiršanai piemērojams likums”

Finansējuma avots: Eiropas Komisijas īpašā programma „Civiltiesības”

Sasniegtie rezultāti: 2013. gada 31. martā Eiropas Komisijā iesniegts un apstiprināts projekta noslēguma ziņojums.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 2634 (80 % Eiropas Komisijas finansējums, 20 % budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 373

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Civiltiesiskās sadarbības kvalitātes uzlabošana: ES līmeņa procedūras civillietās un iespējas, kuras sniedz pierādījumu iegūšanas regula un dokumentu izsniegšanas regula”

Finansējuma avots: Eiropas Komisijas īpašā programma „Civiltiesības”

Sasniegtie rezultāti: Noorganizēts apmācību kurss „Pārobežu civiltiesiskā sadarbība: iespējas, kuras sniedz pierādījumu iegūšanas regula un dokumentu izsniegšanas regula” Igaunijā. Noorganizēts apmācību kurss „Pārobežu tiesvedība civillietās: Eiropas maksājuma rīkojums, Eiropas procedūra maza apmēra prasībām un Eiropas izpildes rīkojums” Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. 2013. gada 20. decembrī Eiropas Komisijā iesniegts un apstiprināts projekta noslēguma ziņojums.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 62 860 (80 % Eiropas Komisijas finansējums, 20 % budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 42 453

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Ceļā uz tiesvedības procesa optimizēšanu”

Finansējuma avots: Eiropas Komisijas īpašā programma „Krimināltiesības”

Sasniegtie rezultāti: Pārskata gada ietvaros 58 tiesas sēžu zāles un 16 telpas ieslodzījumu vietas aprīkotas ar lietisko pierādījumu demonstrēšanas iekārtām, kā arī veiktas lietotāju apmācība darbam ar šīm iekārtām. Izdoti iekšējie noteikumi „Videokonferences iekārtas rezervēšanas un lietošanas kārtība tiesvedības procesā”, veikta Tiesu informatīvās sistēmas pilnveidošana par Tiesu informatīvās sistēmas resursu pieteikšanas sistēmas izveidi. 2013.gada 30.septembrī Eiropas Komisijā iesniegts un apstiprināts projekta noslēguma ziņojums.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 7 280 (89,79% Eiropas Komisijas finansējums, 10,21 % budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 2 420

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Starptautiskās sadarbības lūgumu krimināllietās datu bāzes izveidošana”

Finansējuma avots: Eiropas Komisijas īpašā programma „Krimināltiesības”

Sasniegtie rezultāti: Izstrādāta un ieviesta starptautiskās sadarbības lūgumu krimināltiesiskajā jomā informācijas sistēma. Veikta lietotāju apmācība un izstrādāta informācijas sistēmas lietošanas rokasgrāmata. 2013. gada 20. septembrī spēkā stājās grozījumi Kriminālprocesa likumā, ar kuriem Kriminālprocesa likuma 673.pants tika papildināts ar jaunu trešo daļu, nosakot, ka ziņas par starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības lūgumu saņemšanu, nosūtīšanu, izpildes gaitu un personām, kuras skar starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības lūgums, reģistrē informācijas sistēmā. Tāpat šie grozījumi noteica deleģējumu Ministru kabinetam noteikt informācijas sistēmas uzturēšanas un izmantošanas kārtību, tajā iekļaujamo ziņu apjomu, ziņu iekļaušanas, izmantošanas un dzēšanas kārtību, ziņu glabāšanas termiņus, kā arī institūcijas, kurām piešķirama piekļuve informācijas sistēmā iekļautajām ziņām, un šīm institūcijām pieejamo ziņu apjomu. 2013. gada 29. novembrī Eiropas Komisijā iesniegts un apstiprināts projekta noslēguma ziņojums.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 140 050 (80 % Eiropas Komisijas finansējums, 20 % budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 118 004

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā”

Finansējuma avots: Eiropas Komisijas īpašā programma „Krimināltiesības”

Sasniegtie rezultāti: Noorganizēta konference „Cilvēktiesību samērošana un preventīvo piespiedu līdzekļu izpratne”. Izstrādāts pētījums „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā”. Rikota konference „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā” un divu dienu apmācību kurss „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai”. 2013. gada 31. martā Eiropas Komisijā iesniegts projekta noslēguma ziņojums.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 86 748 (80 % Eiropas Komisijas finansējums, 20 % budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 65 788

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Budžeta apakšprogramma 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)”

Projekts: „Tieslietu ministrijas informācijas sistēmu pielāgošana *euro* ieviešanai”

Finansējuma avots: Eiropas Reģionālās attīstības fonds

Sasniegtie rezultāti: Veikta Tieslietu ministrijas padotības iestāžu – Uzņēmumu reģistra, Tiesu administrācijas, Juridiskās palīdzības administrācijas un Valsts zemes dienesta – specifisko informācijas sistēmu pielāgošanu *euro*.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 218 975 (100% Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 218 324

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Budžeta apakšprogramma 73.06.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2007-2013)"

Projekts: „Atbildīgo valsts iestāžu personas datu aizsardzības noteikumi un struktūra (sistēma)”

Finansējuma avots: Ziemeļvalstu padome

Sasniegtie rezultāti: Projekta ietvaros notika divas pieredzes apmaiņas vizītes. No 2013. gada 25. līdz 27. novembrim notika pieredzes apmaiņas vizīte Kopenhāgenā, Dānijā, kur Tieslietu ministrijas pārstāvji apmeklēja Dānijas Datu aizsardzības aģentūru. No 2013. gada 9. līdz

11. decembrim notika pieredzes apmaiņas vizīte Stokholmā, Zviedrijā, kur Tieslietu ministrijas pārstāvji apmeklēja Zviedrijas Parlamenta Ombudu, Zviedrijas Datu aizsardzības institūtu, kā arī Zviedrijas Tieslietu ministriju.

Projekta finansējums: Ls 4 923 (70% Ziemeļvalstu padomes finansējums, 30% budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums 2013. gadā: Ls 2 326

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Ziemeļvalstu – Baltijas valstu seminārs par mediāciju”

Finansējuma avots: Ziemeļvalstu padome

Sasniegtie rezultāti: 2013. gada 4. oktobrī noorganizēts seminārs „Mediācija Latvijā un Ziemeļvalstīs”. Semināra mērķis - popularizēt mediācijas ideju Latvijā un veicināt pieredzes apmaiņu starp Baltijas un Ziemeļvalstīm mediācijas jomā.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 4 481 (100% Ziemeļvalstu padomes finansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 2 365

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

Projekts: „Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbības tīkla izveidošana”

Finansējuma avots: Ziemeļvalstu padome

Sasniegtie rezultāti: Noticis pieredzes apmaiņas brauciens uz Sundsvāli (Zviedriju). Sanāksmē Sundsvālē diskutēts par administratīvā sloga samazināšanas jautājumiem.

Projekta finansējums 2013. gadā: Ls 2 743 (70% Ziemeļvalstu padomes finansējums, 30% budžeta līdzfinansējums)

Izlietotais finansējums: Ls 1 537

Projekta īstenošana ir noslēgusies.

4. TIESLIETU MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Maksātnespējas administrācija

Lai nodrošinātu iestādes darbības galveno uzdevumu izpildi Maksātnespējas administrācija (turpmāk - MNA) 2013.gadā:

- 1) pieņēma 379 lēmumus par maksātnespējas procesa administratoru atlīdzības segšanu par kopējo summu 131 175 latu (t.sk. atlīdzība par katru darbinieku, kura prasījumi segti no darbinieku prasījumu garantiju fonda);
- 2) no darbinieku prasījumu garantiju fonda apmierināja maksātnespējīgo darba devēju 1 418 darbinieku prasījumus par kopējo summu 737 607 latu apmērā. Maksātnespējas procesu gaitā administratori no darbinieku prasījumu apmierināšanai piešķirtajiem naudas līdzekļiem atguva 545 048 latus;
- 3) ieteica tiesām 2665 administratora amata kandidātus;
- 4) iesniedza tiesā 71 pieteikumu par administratora atcelšanu no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējas procesos saistībā ar administratoru darbībā konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem un administratora sertifikāta darbības termiņa beigām u.c.

Izskatot sūdzības un veicot uzraudzību par administratoru darbību maksātnespējas procesos un tiesiskās aizsardzības procesos, MNA 2013.gadā pieņēma 323 lēmumus. Sūdzību izskatīšanas rezultātā, kā arī veicot administratoru darbības uzraudzību, 149 gadījumos konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi un 105 gadījumos administratoram uzlikts tiesiskais pienākums (t.sk. 24 gadījumos pamatojoties uz to, ka administrators nesniedz paskaidrojumus pēc MNA pieprasījuma).

Pārskata periodā MNA divos gadījumos ierosināja Administratoru asociācijai izbeigt administratora sertifikāta darbību.

2013.gadā maksātnespējas procesa administratoru sertifikāts tika izsniegts 184 administratoriem, no tiem atkārtotas sertificēšanas ietvaros atkārtoti tika sertificēti 161 administrators un pirmreizējās sertificēšanas ietvaros tika sertificēti 23 administratori.

MNA prioritātes 2014.gadam ir šādas:

- 1) nodrošināt savlaicīgu un kvalitatīvu maksātnespējīgās akciju savienības „LIEPĀJAS METALURGS” darbinieku prasījumu apmierināšanu no darbinieku prasījumu garantiju fonda;
- 2) turpināt kontrolēt izlietojumu MNA piešķirtajiem naudas līdzekļiem maksātnespējas procesa izdevumu segšanai un darbinieku prasījumu apmierināšanai un iespējas atgūt piešķirtos naudas līdzekļus;
- 3) turpināt pastiprinātu uzraudzību maksātnespējas procesiem, kas norit pēc likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju”;
- 4) veikt pastiprinātu to administratoru darbības uzraudzību, kuriem, izskatot sūdzības un veicot uzraudzību, atkārtoti konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi;
- 6) veikt administratoru darbības pārbaudi procesos, kuros administrators sniedzis pozitīvu atzinumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, bet ar tiesas nolēmumu noraidīts attiecīgais tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums;
- 8) īstenot pasākumus, kas saistīti ar Maksātnespējas likuma grozījumiem pakārtoto normatīvo aktu projektu izstrādi, tādējādi pilnveidojot un novēršot iespējamās nepilnības maksātnespējas procesa regulējumā valstī;
- 9) kā maksātnespējas nozares ekspertiem piedalīties ES Prezidentūras sagatavošanās pasākumos.

Plašāk par MNA – www.mna.gov.lv

UR

LATVIJAS REPUBLIKAS
UZŅĒMUMU REĢISTRS

Uzņēmumu reģistrs

Uzņēmumu reģistrs (turpmāk - UR) ir valsts iestāde, kas Latvijas Republikas teritorijā reģistrē uzņēmumus (uzņēmēj sabiedrības), komersantus, to filiāles un pārstāvniecības, kā arī visas izmaiņas to darbības pamatdokumentos un veic citas normatīvajos aktos paredzētās darbības. UR reģistrē arī masu informācijas līdzekļus, biedrības un nodibinājumus, komercķīlas, izšķirošās ietekmes, laulību un publiskās un privātās partnerības līgumus, politiskās partijas, šķīrējtiesas, arodbiedrības, reliģiskās organizācijas un to iestādes, kā arī maksātnespējas procesus.

Pārskata periodā UR reģistrēti vairāk kā 16,3 tūkstoši komersantu un uzņēmumi, savukārt 3,9 tūkstotis subjektu ir izslēgti no reģistra. Veikti 46,9 tūkstoši grozījumu komercreģistrā, kā arī izdarīti ieraksti maksātnespējas reģistrā – 15,7 tūkstoši. Reģistrētas 3,9 tūkstotis komercķīlu, veiktas 879 jaunas laulāto mantisko attiecību reģistrācijas, reģistrētas 1,5 tūkstotis biedrību un nodibinājumu, 111 ārvalstu pārstāvniecības, 56 masu informācijas līdzekļi, šķīrējtiesas – 2, reliģiskās organizācijas un to iestādes – 21, politiskās partijas – 7, arodbiedrības – 6. Apliecināti 17,6 tūkstotis parakstu un izsniegtas 177 tūkstotis informācijas vienības.

2013.gadā UR tika izvirzītas vairākas prioritātes. Gada laikā intensīvi tika strādāts pie ERAF projekta „Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas izveide” trešās aktivitātes – UR arhīva (dokumentu) elektronizācija – ieviešanas. Tā ietvaros tika izstrādāts risinājums UR iesniedzamo dokumentu digitalizācijai un atpazīšanai, kas ļauj uzlabot UR datu un dokumentu apstrādes procedūras. Risinājums nodrošina iestādē ienākošo dokumentu plūsmas elektronizāciju un izskatāmo dokumentu pieejamību IS elektroniskā veidā tiklīdz dokumenti tiek iesniegti iestādē, proti, iesniegto dokumentu ieskenējot, programmatūra izgūst datus no tā un importē tos informācijas sistēmā, lai tālāk jau UR darbinieki varētu strādāt ar jebkuru dokumentu, neatkarīgi no tā, kurā reģionālajā nodaļā fiziski atrodas. Sekmīga risinājuma integrēšana UR procesos ir būtisks priekšnosacījums, lai būtu iespēja turpmāk atteikties no dokumentu iesniegšanas teritoriālās piekritības, kas klientiem dokumentu iesniegšanas procesu padarītu krietni ērtāku.

Aizvadītajā gadā tika izstrādāts arī jauns e-pakalpojums „Paziņojumu saņemšana par Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros pieteiktajām izmaiņām”. 2013.gada beigās tas tika nodots lietošanā UR klientiem. Pagaidām vēl šis pakalpojums darbojas izmēģinājuma režīmā, līdz pilnīgai pakalpojuma funkcionalitātes izstrādei. Pakalpojums ir pieprasīts, lielākoties tam piesakās uzņēmumu amatpersonas vai dalībnieki, lai gadījumā, ja bez viņu ziņas UR tiek iesniegts pieteikums par izmaiņām, viņi par to uzzinātu un varētu novērst pretlikumīgās darbības vēl pirms izmaiņas tiek reģistrētas.

Daudz darba un laika resursi pagājušajā gadā tika ieguldīti procesos, kas saistīti ar UR informācijas sistēmas pielāgošanu eiro valūtai – veikta sistēmā izveidoto datu apstrādes procesu pārveidošana no latiem uz eiro, saglabājot sistēmas funkcionalitāti un integritāti; pielāgota starpsistēmu datu apmaiņa un elektronisko pakalpojumu funkcionalitāte; veiktas izmaiņas vienotās *euro* maksājumu telpas maksājuma saņēmēja identifikatoru (SEPA) piešķiršanai un uzturēšanai. 2013.gadā tika turpināts iesāktais darbs pie izmaiņām normatīvajos aktos, kas paredzētu jaunu pienākumu UR – publisko personu un iestāžu saraksta vešanu.

2014.gadā UR ir izvirzītas vairākas prioritātes. Galvenie uzdevumi vērsti uz iestādes sniegto pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

- Sagatavošanās darbi, lai nodrošinātu atteikšanos no uzņēmumu ģeogrāfiskas lietu piekritības, kas būtiski apgrūtinā uzņēmumu formalitāšu kārtošānu. Tā ieviešanai 2014.gadā tiks turpināts darbs pie iestādes procedūru pielāgošanas, iedzīvinot praksē 2013.gadā izstrādāto digitalizācijas risinājumu, kā arī pie izmaiņām normatīvajos aktos, nosakot efektīvu dokumentu apstrādes kārtību, bez kā piekritības noņemšana nav realizējama.
- UR e-pakalpojumu pārskatīšana, to funkcionalitātes pilnveidošana, lai nodrošinātu stabili e-pakalpojumu darbību un nepārtrauktu pieejamību, veicinātu plašāku to izmantošanu.
- Jaunas UR tīmekļa vietnes izstrāde, padarot to klientiem draudzīgāku, ērtāk lietojamu un uztveramāku.

- Sagatavošanās darbi (informācijas sistēmas pielāgošana) Komerčķīļu likuma grozījumu ieviešanai. Likumprojekts paredz būtiskas izmaiņas komerčķīļu reģistrācijas procesā, nodrošinot iespēju reģistrāciju veikt pilnībā elektroniski.

Plašāk par UR – www.UR.gov.lv

Juridiskās
palīdzības
administrācija

Juridiskās palīdzības administrācija

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk - JPA) tika izveidota 2006.gada 1.janvārī. Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumam JPA nodrošina valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu. Likums „Par valsts kompensāciju cietušajiem” nosaka kārtību, kādā JPA izmaksā valsts kompensāciju cietušajiem. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajos gadījumos JPA nodrošina valsts budžeta līdzekļu, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai, piedziņu. Savukārt cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un administratīvā procesa ietvaros.

Juridiskās palīdzības administrācijas darbības rezultāti

Nr.	Rezultatīvais rādītājs	2012.g.	2013.g.
<i>Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība</i>			
1.	Reģistrēto iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam skaits	2823	2443
2.	Lēmumu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību (piešķiršanu un atteikumu) skaits	2601	2163
3.	Pārtraukts nodrošināt juridisko palīdzību	950	580
4.	Juridiskās palīdzības sniedzēju skaits (gada beigās)	139	116
4.1.	t.sk. zvērīnāti advokāti	103	84
4.2.	t.sk. zvērīnātu advokātu palīgi	7	5
4.3.	t.sk. juristi	29	26
4.4.	t.sk. biedrība vai nodibinājums	0	1
5.	Saņemto paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību skaits	23 960	22 924
5.1.	t.sk. kriminālprocesā	20 751	20 339
6.	Izmaksātie līdzekļi par juridiskās palīdzības sniegšanu (LVL)	646 618	573 630
7.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņa (LVL)	348	665
<i>Valsts kompensācijas cietušajiem</i>			
8.	Reģistrēto valsts kompensācijas pieprasījumu skaits	560	544
9.	Lēmumu par valsts kompensāciju (izmaksāšanu vai atteikumu) skaits	529	560
10.	Personu, kuras saņēmušas valsts kompensāciju, skaits	477	496
11.	Pozitīvo lēmumu (par valsts kompensāciju izmaksāšanu) īpatsvars pieņemto lēmumu kopskaitā, %	90	89
12.	Valsts kompensācijās izmaksātie līdzekļi (LVL)	190 000	271 241
13.	Valsts kompensācijās izmaksāto summu piedziņa (LVL)	47145	56945
<i>Cits</i>			
14.	Reģistrēto iesniegumu, kas nav iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam vai valsts kompensācijas pieprasījumi, skaits	221	170

15.	Informatīvo pasākumu skaits	9	10
16.	Bezmaksas informatīvais tālrunis	1121	2291

JPA izvirzītās prioritātes 2014.gadam ir šādas:

2. sagatavot priekšlikumus par jaunas juridiskās palīdzības sniedzēju atlīdzības sistēmas ieviešanas iespējamību, sniedzot konkrētus priekšlikumus un finanšu aprēķinus jaunas sistēmas izveidei un ieviešanai;
4. nodrošināt Eiropas Bēgļu fonda 2012.gada programmas projekta Nr.IA/JPA/EBF/2012/1 īstenošanu (t.sk. organizējot 2014.gada februārī noslēguma konferenci);
5. nodrošināt Eiropas Atgriešanās fonda 2012.gada programmas projekta Nr.IA/JPA/EAF/2012/2 īstenošanu (t.sk. organizējot 2014.gada maijā noslēguma konferenci);
6. turpināt darbu pie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju loka paplašināšanas, juridiskās palīdzības kvalitātes kontroles mehānisma uzlabošanas un juridiskās palīdzības sniedzēju kvalifikācijas celšanas.

Plašāk par JPA – www.jpa.gov.lv

Datu valsts inspekcija

Datu valsts inspekcija (DVI) veic personas datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības likumu, kā arī veic uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumu, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu, saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu.

2013.gadā veiktas 677 pārbaudes (salīdzinājumam, 2012.gadā tika veiktas 496 pārbaudes). 2013.gadā tika saņemtas 362 iedzīvotāju sūdzības par iespējamajiem personas datu aizsardzības pārkāpumiem (2012.gadā – 296). Palielinājies citu ES dalībvalstu iedzīvotāju sūdzību skaits par personas datu apstrādi, ko veic Latvijā komercdarbību veicošs pārzinis, tādēļ ar katru gadu palielinās to izskatīto lietu skaits, kad nepieciešama sadarbība ar citām ES datu aizsardzības uzraudzības institūcijām pārbaudu lietu ietvaros.

Pārbaudot sūdzībās ietvertu informāciju un veicot pārbaudes, personas datu apstrādes pārkāpumi tika konstatēti un administratīvie sodi tika piemēroti 36 gadījumos – 22 naudas sodi (kopumā par 20 910 LVL – 2012.gadā un 18 910 LVL) un 14 brīdinājumi. Lielākais piemērotais sods bija 3000 LVL, kas piemērots trim dažādiem pārzīņiem (atbildīgajiem par personas datu apstrādi) par konstatētajiem Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumiem:

- 1) par sensitīvo personas datu (veselības informācijas) nelikumīgu izpaušanu;
- 2) par liela apjoma personas datu izmantošanu sākotnēji neparedzētam personas datu apstrādes mērķim (personas datus izmantojot mārketinga vajadzībām);
- 3) par vairākiem konstatētiem pārkāpumiem - informācijas nesniegšana DVI, informācijas nesniegšana datu subjektam, nelikumīga personas datu publiskošana internetā.

Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu būtiski ir palielinājies to gadījumu skaits, kad pārzīņi (uzņēmumi) privātajā sektorā nav snieguši informāciju datu subjektam un attiecīgi ir pieaudzis to gadījumu skaits, kad sodi tiek piemēroti par informācijas nesniegšanu datu subjektam (ja datu subjekts ir lūdzis sniegt informāciju un arī par "automātiski" sniedzamās informācijas nesniegšanu datu subjektam pirms personas datu apstrādes uzsākšanas).

Personas datu apstrādes pārbaudes tiek veiktas arī pēc DVI iniciatīvas un, pamatojoties uz masu informācijas līdzekļu un citu iestāžu sniegtās informācijas. 2013.gadā DVI visvairāk šādas pārbaudes veica, pamatojoties uz informāciju, kuru sniedza Valsts un pašvaldības policija, kuras ziņoja par tiem gadījumiem, kad videonovērošana tiek veikta bez atbilstošas datu subjekta informēšanas, kā arī par gadījumiem, kad personas dati publiskoti internetā.

Veicot Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma uzraudzību (nevēlamu komerciālu paziņojumu sūtīšanas kontekstā), DVI 2013.gadā veica 5 pārbaudes, tai skaitā piemēroja divus administratīvos sodus - katru 500 LVL apmērā par nelikumīgu personas datu apstrādi un nelikumīgu komerciālu paziņojumu sūtīšanu.

2013.gadā DVI tika reģistrētas 532 personas datu apstrādes un izmaiņas personas datu apstrādē. Reģistrēto personas datu apstrāžu skaits pārsniedza plānoto par 52% (plānots reģistrēt - 350 apstrādes), jo 2014.gada 1.janvārī stājās spēkā Alkoholisko dzērienu aprites likuma prasība, kas noteica, ka alkoholisko dzērienu tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā un pircēju individuālās apkalpošanas vietā nodrošināma nepārtraukta videonovērošana, videoieraksta veikšana reālā laika režīmā un tā saglabāšana vismaz septiņas dienas pēc ierakstīšanas. Tādēļ paredzams, ka arī 2014.gada pirmajā pusē pārziņi turpinās reģistrēt veikto personas datu apstrādi videonovērošanas ietvaros.

DVI izvirzītās prioritātes 2014.gadā:

1) Veikt pirmsreģistrācijas pārbaudes riska jomās:

- sensitīvie personas dati;
- personas datu nodošana uz trešajām valstīm;
- biometrijas datu apstrāde (t.sk. videonovērošana).

2) Izstrādāt rekomendāciju par datu subjekta tiesībām.

3) Sekmēt sadarbību ar citām ES dalībvalstu personas datu aizsardzības iestādēm, lai sekmētu personas datu aizsardzību interneta vidē.

Plašāk par DVI – www.dvi.gov.lv .

Valsts probācijas dienests

Valsts probācijas dienests (turpmāk - VPD) ir kriminālsodu un citu krimināltiesisko līdzekļu izpildes institūcija, kas organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi, uzrauga nosacīti notiesātas, nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas personas un personas, kuras pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādes, nodrošina papildsoda – probācijas uzraudzība – izpildi, sniedz izvērtēšanas ziņojumus, izstrādā un īsteno probācijas programmas, organizē un vada izlīgumus kriminālprocesā, organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi.

Uzraudzība

Kopējais VPD uzraudzībā esošo klientu skaits 2013.gadā bija 7667. Pārskata gadā uzraudzība tika uzsākta 148 nepilngadīgajiem, kas ir par 72 mazāk, kā 2012.gadā. Nepilngadīgie, kuriem uzsākta uzraudzība 2013.gadā, veido 5% no kopējā klientu skaita, kuriem uzsākta uzraudzība 2013.gadā. Pārskata gadā VPD uzraudzībā kopumā atradās 120 personas, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir par dzimumnoziegumu izdarīšanu. 2014.gada 1.janvārī VPD uzraudzībā atradās 77 šādas personas. 2013.gadā 1,3% VPD klientu uzraudzības laikā izdarīja atkārtotu noziegumu. Salīdzinājumā ar 2012. gadu, tas ir par 0,1% mazāk.

Izvērtēšanas ziņojumi

2013. gadā VPD tika pieprasīti 1425 izvērtēšanas ziņojumi, no tiem: 1047 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumi saņemti pēc brīvības atņemšanas iestāžu administrāciju pieprasījuma, 230 pēc prokurora pieprasījuma un 148 pēc tiesas pieprasījuma. 2013. gadā tika pieprasīts par 143 izvērtēšanas ziņojumiem vairāk nekā 2012.gadā.

Piespiedu un sabiedriskais darbs

Kopā 2013.gadā piespiedu darba izpilde tika organizēta 6304 probācijas klientiem. 2013. gadā VPD izpildei saņēma 4835 tiesas nolēmumu un prokurora priekšrakstu par sodu, ar kuru probācijas klientam ir piemērots kriminālsods – piespiedu darbs. 2013.gadā izpildei saņemto tiesu nolēmumu un prokuroru priekšrakstu par sodu skaita ziņā, salīdzinot ar 2012.gadu, ir pieaudzis par 26%. Piespiedu darba izpildes laikā probācijas klienti 2013.gadā nostrādāja 362 513 piespiedu darba stundas, kas ir par 59679 stundu vairāk kā 2012.gadā. 2013. gadā probācijas klientu darbs darba devējiem ļāva ietaupīt vismaz 436 103 latus. 2013. gadā VPD saņēma izpildei 105 lēmumus ar kuriem probācijas klientam ir piemērots audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis - sabiedriskais darbs.

Probācijas programmas

2013.gadā VPD īstenoja šādas probācijas programmas:

- Cienpilnu attiecību veidošana
- Vielu lietošanas menedžments
- Emociju menedžments
- Motivācija izmaiņām
- Dzīves skola -2
- Vienkārši par sarežģīto
- EQUIP
- Dzimumnoziegumus izdarījušo personu uzvedības korekcijas un uzraudzības programma

(īstenošanai sabiedrībā un ieslodzījumā).

Kopumā 2013.gadā VPD probācijas programmās iesaistīja 792 probācijas klientus.

Izlīgums

2013.gada 1.janvārī tika atjaunota izlīguma funkcijas īstenošana pilnā apjomā (2012.gadā VPD īstenoja izlīgumu tikai pirms tiesas kriminālprocesa laikā). Ja 2012.gadā tika īstenoti – 706 izlīgumi, tad 2013.gadā - 1090 izlīgumi. 2013.gada 1.aprīlī spēkā stājās Kriminālprocesa likuma 381.panta otrās daļas grozījumi, kas nosaka, ka procesa virzītājs, konstatējot, ka kriminālprocesā ir iespējams izlīgums un ir lietderīgi iesaistīt starpnieku, par to var informēt Valsts probācijas dienestu, *bet, ja noziedzīgu nodarījumu izdarījis nepilngadīgais, tad Valsts probācijas dienestu informē visos gadījumos, izņemot gadījumu, kad izlīgums jau noslēgts*. Līdz ar to 2013.gadā strauji pieauga nepilngadīgo probācijas klientu skaits, kuri iesaistījās izlīgumā. 2012.gadā tika ierosināti 108 izlīgumi ar nepilngadīgo probācijas klientu dalību, savukārt 2013.gadā – 253 izlīgumi.

Projekti

2013. gadā Valsts probācijas dienests uzsāka un turpināja īstenot starptautiskus projektus, kas vērsti uz Valsts probācijas dienesta darba kvalitātes uzlabošanu un funkciju pilnveidošanu.

2013. gadā Valsts probācijas dienests uzsāka Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansēto projektu "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)". Projekta ietvaros plānots ar 2015. gadu ieviest elektroniskās uzraudzības sistēmu, kas dotu iespēju ieslodzītajiem, kuri atbilst esošās likumdošanas prasībām un piekrīt Elektroniskās uzraudzības piemērošanai, izciest sodu brīvībā, izstrādāt un ieviest resocializācijas sistēmu jauniešiem vecumgrupā no 14-25 gadiem pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma vietas, uzlabot zināšanas un kapacitāti probācijas un ieslodzījuma vietu speciālistiem.

2013. gadā Valsts probācijas dienests uzsāka īstenot ES programmas „Action grants” projektu „Bīstamu likumpārkāpēju mobilitāte Eiropā” (Serious Offending by Mobile European Criminals – SOMECE). Projekta mērķis ir izpētīt bīstamu likumpārkāpēju mobilitātes jautājumus Eiropā, kā arī izstrādāt iespējamās sadarbības shēmas informācijas aprietei. Kā partneri, projektā no Latvijas piedalās arī Valsts policija, projekta partneris Nacionālais likumpārkāpēju uzraudzības

Dienests NOMS. Programmā DAPHNE III tika uzsākta projekta „Apļi Eiropai” „Circles 4EU” realizācija. Projekta mērķis ir apkopot atbalsta un atbildības apļu vērtības un principus, ieviest apļu pilotmodeļus Latvijā un Bulgārijā, kā arī veikt pētījumu.

2013. gadā Valsts probācijas dienests pabeidza darbu pie īpašās programmas "Krimināltiesības" 2007-2013 projekta „Eiropas probācijas darbinieku ilgtspējīgas profesionālas darbības nodrošināšanas iespējas”. Projekts bija vērsts uz Eiropas probācijas iestāžu resursus un atbalsta mehānismu stiprināšanu, lai saglabātu darbinieku darbības, veselību, novērstu izdegšanu, stresu un traumas.

Plašāk par VPD – www.probacija.lv

Tiesu administrācija

Tiesu administrācija (turpmāk - TA) ir tieslietu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas organizē un nodrošina rajona (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu zemesgrāmatu nodaļu administratīvo darbu, kā arī nodrošina informācijas sistēmu Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas, tiesu informatīvās sistēmas (turpmāk - TIS) un Izpildu lietu reģistra uzturēšanu un attīstību. Papildus minētajam, TA nodrošina Tiesnešu ētikas komisijas un kvalifikācijas kolēģijas darbību, veido un uztur Tiesu ekspertu reģistru un nodrošina Tiesu ekspertu padomes darbu, kā arī īsteno projektus tiesu sistēmas attīstības jomā.

Tiesu pārvietošana uz jaunām telpām

Pārskata gadā TA nodrošināja Administratīvās apgabaltiesas un Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama pārcelšanu uz jauno tiesas ēku Baldones ielā 1a, kā arī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa pārvietošanu uz telpām Jēzusbaznīcas ielā 6.

Tiesas nolēmumu pieejamība

Saskaņā ar grozījumiem likumā „Par tiesu varu” sākot ar 2013.gada 1.septembri ir uzsākta visu tiesas nolēmumu publicēšana tiesu portālā www.tiesas.lv, paredzot iespēju personām (tajā skaitā komersantiem) bez maksas iepazīties ar tiesu praksi, kā rezultātā tiek nodrošināta tiesas nolēmumu prognozējamība un caurspīdīgums, kā arī vienota tiesu prakse.

Tiesnešu profesionālās darbības novērtēšana

2013.gadā saskaņā ar likumā „Par tiesu varu” noteikto Tiesnešu kvalifikācijas kolēģija ir uzsākusi tiesnešu profesionālās darbības novērtēšanu, kuras mērķis ir veicināt tiesneša nepārtrauktu profesionālo izaugsmi visas viņa karjeras laikā, tādejādi uzlabojot tiesneša un tiesas darba kvalitāti. Pārskata gadā ar Tiesu administrācijas palīdzību veikta 145 tiesnešu profesionālās darbības novērtēšana.

Tiesu modernizācijas projektu īstenošana

Noslēgusies Latvijas - Šveices sadarbības programmas projekta „Tiesu modernizācija Latvijā” īstenošana. Projekta ietvaros tiesas un ieslodzījuma vietas ir aprīkotas ar modernajām tehnoloģijām, t.sk. videokonferenču un skaņas ierakstu iekārtām, pilnveidota elektronisko dokumentu aprīte, uzlabota tiesu izmaksu pārvaldība un tiesu informācijas un pakalpojumu pieejamība, kā arī veikti citi pasākumi tiesu darbības efektivitātes paaugstināšanai.

Noslēdzies Eiropas reģionālās attīstības fonda projekts „Tieslietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu arhīvu sagatavošana elektronisko pakalpojumu sniegšanai – 1.kārta”, kā rezultātā ir izstrādāta jauna valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informācijas sistēma (turpmāk - VVDZ IS), tai skaitā, VVDZ IS izvietota uz jaunas tehnoloģiski modernizētas platformas, uzlabotas darba plūsmas un optimizēti esošie procesi, izstrādāti e-pakalpojumi un VVDZ integrēta ar arhīvu.

Noslēgušies Eiropas komisijas īpašās programmas „Krimināltiesības” 2008.gada programmas projekti: 1) „Elektronizētu tiesvedības procedūru attīstīšana”, kā rezultātā tiesu informatīvajā sistēmā (turpmāk – TIS) izstrādāta un ieviesta procesuālo dokumentu izveides, uzglabāšanas un arhivēšanas funkcionalitāte un procesuālo izmaksu aprēķināšanas, segšanas un uzskaites funkcionalitāte, 2) „Ceļā uz tiesvedības procesu optimizāciju”, kā rezultātā TIS izstrādāta videokonferenču rezervācijas sistēma.

Valsts informācijas sistēmu attīstība

Papildus iepriekš minētajam, pārskata periodā veikta citu informācijas sistēmu papildinājumu izstrāde, tai skaitā, izstrādātas VVDZ sistēmas tīmekļa apkalpes informācijas sniegšanai valsts informācijas sistēmu savietotājam nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanai un informācijas sniegšanai VID amatpersonu deklarāciju aizpildīšanai.

TIS veikta autentifikācijas moduļa izstrāde lietotāju autorizācijai izmantojot aktīvo direktoriju TIS Datu reģistrācijas sistēmā un Datu izplatīšanas sistēmā, kas lietotājam ļauj strādāt ātrāk un efektīvāk.

Izstrādāta izpildu lietu reģistra (turpmāk – ILR) sasaiste ar laikraksta „Latvijas Vēstnesis” publikācijas informācijas sistēmu, ILR veikta virtuālā e-paraksta integrēšana un izstrādāta sistēmas sasaiste ar CSDD, VID un VVDZ informācijas sistēmām.

Pārskata gada beigās sekmīgi nodrošināta visu Tiesu administrācijas turējumā esošo valsts informācijas sistēmu pielāgošana *euro* ieviešanai.

2014.gada prioritātes

- fiziskās apsardzes nodrošināšana visās tiesās
- Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas vajadzībām piemērotu telpu izveide
- izstrādāt un ieviest „E-lieta” risinājumu portālā www.tiesas.lv (lietu kategorijai: saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā)
- izstrādāt jaunu mājas lapu www.zemesgramata.lv un attīstīt e-pakalpojumus iedzīvotājiem un komersantiem

Detalizētāka informācija par Tiesu administrācijas 2013.gada darba rezultātiem atrodama Tiesu administrācijas publiskajā pārskatā.

Plašāk par TA – www.ta.gov.lv

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

Valsts tiesu ekspertīžu biroja (turpmāk - VTEB) kompetencē ir dažāda veida tiesu ekspertīžu veikšana, pamatojoties uz izmeklētāju, prokuroru un tiesu lēmumiem, kā arī citu juridisku un fizisku personu iesniegumiem.

2013.gadā VTEB veikto ekspertīžu kopējais skaits (to skaitā neizpildītās no 2012.gada) sasniedza 1936 ekspertīzes, kas salīdzinājumā ar 2012.gadu ir par 116 ekspertīzēm jeb 6,4 % vairāk. Ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar 2012.gadu palielinājies polimēru izstrādājumu izpētē, trasoloģisko ekspertīžu jomā, krāsu materiālu un pārklājumu, naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpētē. Pieaugums vērojams arī daktiloskopiskās identifikācijas jomā, šķiedru materiālu un to izstrādājumu izpētē, transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa izpētē, reljefo identifikācijas zīmju, rakstīta teksta lingvistiskās izpētes un rokrakstu ekspertīžu jomā.

Lielākā daļa no ekspertīzēm ir veiktas kriminālprocesā - 75,3% vai iesniegumu pārbaudes stadijā - 18,2%. Civilprocesā ir veiktas 3,9% no ekspertīzēm, bet administratīvajā procesā 0,5% no kopējā ekspertīžu skaita. Ekspertīzes, kas veiktas pamatojoties uz personu iesniegumiem, veido aptuveni 2,1% no kopējā ekspertīžu skaita.

Vidējais ekspertīžu veikšanas ilgums pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir būtiski samazinājies - no 47 dienām 2012.gadā līdz 37 dienām 2013.gadā.

VTEB eksperti 2013.gadā 119 reizes piedalījušies tiesas sēdēs, 38 no tām – videokonferences režīmā.

Pārskata gadā VTEB organizējis vairākus starptautiska mēroga pasākumus:

- Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas šaujamierocū un šāviena pēdu ekspertu darba grupas 20.jubilejas sanāksme Rīgā no 2013.gada 10.septembra līdz 13.septembrim. Sanāksmē piedalījās 135 eksperti no 34 pasaules valstīm, to skaitā pārstāvji no ASV, Kanādas un Austrālijas.
- Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas gadskārtējā rokrakstu ekspertu darba grupas konference Rīgā no 2013.gada 4. līdz 6.septembrim. Konferencē piedalījās 50 eksperti no 27 Eiropas valstīm, kā arī vieslektori no ASV un Kanādas.
- Trešais Baltijas valstu rokrakstu un dokumentu tehnisko ekspertu seminārs 2013. gada 18. oktobrī. Semināra laikā tika analizēti starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas rezultāti, apspriestas rokrakstu un dokumentu tehnisko tiesu ekspertīžu attīstības tendences, aktualitātes, kā arī dažādu valstu pieredze šo tiesu ekspertīžu darba organizācijā. Seminārā piedalījās 26 tiesu eksperti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Plānotie pasākumi 2014.gadā:

1. apliecināt VTEB kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, uzturot biroja akreditāciju un biroja kompetences atzišanu akreditācijas sfērā ietvertajās ekspertīžu jomās;
2. sagatavot akreditācijai autotehnisko ekspertīžu jomu, augsnes izpētes jomu un elementu sastāva noteikšanas ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS) metodi, paplašināt VTEB akreditācijas sfēru ar metodēm minētajās jomās;
3. uzlabot biroja sniegto pakalpojumu kvalitāti, pēc iespējas samazinot ekspertīžu veikšanas termiņus;
4. turpināt jaunu ekspertu apmācību – pabeigt apmācīt 4 tiesu eksperta kandidātus un paplašināt tiesu ekspertu kompetenci, vienam ekspertam pabeidzot apmācību otrā specialitātē;
5. resertificēt visus VTEB ekspertus, kam 2014. gadā beidzas sertifikāta derīguma termiņš;
6. piedalīties 10 Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas darba grupās, kas saistītas ar biroja ekspertīžu specialitātēm;
7. piedalīties 10 Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas prasmes pārbaudēs, 2 *Collaborative Testing Services* (CTS) prasmes pārbaudēs un 1 *Forensic Testing Services* (FTS) ekspertu prasmes pārbaudē;
8. piedalīties Piektajā Baltijas valstu rokrakstu un dokumentu ekspertu prasmes pārbaudē;
9. turpināt lekciju darbu un praktiskās nodarbības tiesnešiem, topošajiem un esošajiem tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem, organizējot 7 seminārus.

Plašāk par VTEB – www.vteb.gov.lv

Patentu valde

Patentu valde (turpmāk – PV) normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicinot izpratni par šo tiesību aizsardzību valstī un sabiedrībā.

PV pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas un kārto attiecīgos valsts reģistrus, kā arī savas kompetences ietvaros izstrādā normatīvo aktu projektus, rīko profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos.

Īstenojot PV nolikumā noteiktās funkcijas un uzdevumus, 2013.gadā nacionālās procedūras kārtībā saņemti 233 patentu pieteikumi izgudrojumu aizsardzībai (par 6 % vairāk nekā 2012. gadā), 65 reģistrācijas pieteikumi dizainparaugu aizsardzībai, kuros ietverti 117 dizainparaugi (par 8 % vairāk nekā 2012. gadā) un 1456 preču zīmju reģistrācijas pieteikumi (par 7 % mazāk nekā 2012. gadā). Pēc pieteikumu ekspertīzes tika piešķirti 136 patenti izgudrojumu aizsardzībai (par 8 % mazāk nekā 2012. gadā), veiktas 62 dizainparaugu reģistrācijas, kas ir par 51 % vairāk nekā 2012. gadā, (aizsardzība piešķirta pavisam 103 dizainparaugiem, jo daudzos pieteikumos ietverti vairāki dizainparaugi), un 1434 preču zīmju reģistrācijas (par 15 % vairāk nekā 2012. gadā).

Izņēmuma tiesības Latvijā var iegūt, arī veicot rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši Latvijai saistošo starptautisko līgumu un Eiropas Savienības tieši piemērojamo normatīvo aktu normām. Pārskata gadā saskaņā ar Eiropas Patentu konvenciju uz Latviju tika attiecināti 107 Eiropas patenti, apstiprināti 999 Eiropas patenti, un Latvijā spēkā esošajiem Eiropas patentiem izsniegti 13 papildu aizsardzības sertifikāti. Savukārt Madrides Savienības ietvaros aizsardzību Latvijā ieguvusi 1931 preču zīme, bet saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu veiktas 35 dizainparaugu reģistrācijas (aizsardzība piešķirta pavisam 174 dizainparaugiem, kas ir par 140 % vairāk nekā 2012. gadā). Saņemti 36 no Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja pārsūtīti iesniegumi par Kopienas preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā.

Bet Latvijas pieteicēji, izmantojot PV starpniecību, starptautiskajai reģistrācijai pieteica 124 preču zīmes (par 146 % vairāk nekā 2012. gadā) un iesniedza 14 starptautiskos patentu pieteikumus.

Turklāt pagājušajā gadā Latvijas pieteicēji ir iesnieguši 92 Eiropas patentu pieteikumus, kas ir par 67,3 % vairāk, salīdzinot ar 2012.gadu, un Latvija ar šo Eiropas patentu pieteikumu skaita pieaugumu ir apsteigusi kaimiņvalstis (2013. gadā no Lietuvas tika iesniegti 74, bet no Igaunijas 42 Eiropas patentu pieteikumi).

Apjomīgs darbs veikts arī pēcreģistrācijas procedūrās, kopumā izdarīti 9445 ieraksti preču zīmju reģistrā, 326 – patentu reģistrā un 96 – dizainparaugu reģistrā.

Gada laikā publicēti 12 PV oficiālā izdevuma „Patenti un Preču Zīmes” numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā PV tīmekļa vietnē (www.lrpv.gov.lv) sadaļā „Oficiālais izdevums”.

PV Apelācijas padome, kura rūpnieciskā īpašuma likumos noteiktajā kārtībā izskata strīdus patentu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju jomā, 2013.gadā izskatīja 88 iebildumu lietas, 6 apelāciju lietas un sagatavoja 96 rakstveida lēmumus, kas ir par 13 lēmumiem vairāk nekā 2012. gadā (visu motivēto lēmumu teksti ir pieejami PV tīmekļa vietnē sadaļā „Apelācijas padome”). Apelācijas padomes locekļi pārstāv Patentu valdi administratīvajā tiesā lēmumu pārsūdzības lietās. 2013.gadā tiesā pēc būtības tika izskatītas 8 lietas, kurās 7 gadījumos Apelācijas padomes lēmumi atstāti spēkā.

Liels darbs pārskata periodā veikts, lai pārbaudītu apmēram 42 tūkstošus terminu tulkojumu latviešu valodā un atbilstību attiecīgajai Nicas klasifikācijas klasei ITSB un Eiropas Savienības dalībvalstu kopējai preču un pakalpojumu klasifikācijas datubāzei *TMclass*. Šo preču un pakalpojumu terminu datubāzi Latvijas preču zīmju pieteicēji var izmantot, sagatavojot gan Kopienas, gan nacionālos preču zīmju pieteikumus.

PV departaments „Patentu tehniskā bibliotēka” (turpmāk – Bibliotēka) 2013. gadā turpināja īstenot rīcības virziena „Rūpnieciskā īpašuma informatīvās vides pilnveidošana” uzdevumus. Informācijas krājums papildināts ar vienu miljonu 56 tūkstošiem dokumentu, elektroniskie resursi papildināti ar 1806 ierakstiem.

Neskaitot pieteicēju ikdienas konsultēšanu PV galvenajā ēkā, pārskata periodā Bibliotēkas apmeklētājiem sniegtas 742 uzziņas un individuālas konsultācijas (no tām 152 laikietilpīgas un izvērstas konsultācijas), veikti 34 izvērsti informācijas meklējumi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā. Konsultāciju skaits palielinājies, pieaugot sabiedrības interesei par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības nozīmi un pateicoties labākai informācijas pieejamībai PV tīmekļa vietnē. Notikušas 185 lasītāju individuālās apmācības elektronisko resursu izmantošanā.

Sabiedrības informēšanas un izglītošanas nolūkos noorganizēti 35 pasākumi. Kopumā šos pasākumus apmeklēja 1402 interesenti.

2014.gada prioritātes

1. Nodrošināt PV pamatfunkcijas, pieņemot un izskatot personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veicot pieteikumu ekspertīzi, izdodot rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības dokumentus, kārtējot attiecīgos valsts reģistrus, uzkrājot un glabājot dokumentus, kas attiecas uz patentiem un reģistrācijām, kā arī veicinot izpratni par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības nepieciešamību valstī.

4. Piedalīties WIPO Ģenerālās asamblejas, kā arī EPO un ITSB administratīvo komiteju darbā, ITSB saziņas sanāksmēs un, iespēju robežās, WIPO pastāvīgajās komitejās un darba grupās.

5. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām rīkot profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, veicinot patentpilnvaroto profesijas nostiprināšanos.

6. Turpināt iestādes IT programmatūras uzlabošanu un modernizāciju; realizēt vai vismaz sākt ITSB sadarbības fonda IT projektu realizāciju, ieviešot preču zīmju un dizainparaugu elektroniskās pieteikumu iesniegšanas sistēmas, preču zīmju un dizainparaugu e-servisu, jaunu preču zīmju un dizainparaugu informācijas sistēmu, pielāgojot un savietojot to ar jau esošajām sistēmām.

7. Sākt patentu informācijas sistēmas izveidi, par pamatu ņemot ITSB sadarbības fonda projektā radīto dizainparaugu informācijas sistēmu.

8. Izstrādāt un ieviest dizainparaugu datu izplatīšanas informācijas sistēmas *DesignView* izmaiņas un uzlabojumus.

9. Izstrādāt komandrindas aplikāciju patentu A un B publikāciju bibliogrāfisko datu, kas paredzēti nosūtīšanai EPI un ievietošanai *Worldwide Espacenet* datubāzē, regulārai izgūšanai no izgudrojumu patentu datubāzes *xml* formātā.

10. Efektivizēt Apelācijas padomes darbu. Būtiski mazināt iekavējumus Apelācijas padomes darbā – strīdu izskatīšanā un motivētu lēmumu sagatavošanā.

11. Veikt pasākumus nacionālo patentu kvalitātes uzlabošanai, izvērtējot pieteikumu ekspertīzes sistēmas pilnveidošanas iespējas, kā arī turpināt ekspertu darba vadlīniju izstrādi.

12. Veikt pasākumus preču zīmju pieteikumu pārbaudes pilnveidei, nodrošinot, lai pieteicējs būtu informēts par riskiem, kas saistīti ar agrāku tiesību pastāvēšanu.

13. Organizēt vismaz 6 seminārus par rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jautājumiem (tai skaitā Daugavpilī, Jelgavā, Ventspilī, Valmierā), kā arī sabiedrības informēšanas un izglītošanas nolūkā piedalīties 5 starptautiskās izstādēs.

14. Sadarbībā ar LTRK organizēt ikgadējo konkursu „Gada preču zīme”.

15. Pievienoties WIPO deponētāro bibliotēku programmai.
16. Pienācīgi sagatavoties Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē (2015. gada pirmā puse), lai spētu labā līmenī piedalīties koordinācijas darbā Eiropas Savienības darba grupās, kas izveidotas intelektuālā īpašuma tiesību attīstības jomā.
17. Ieviest vienotu pieeju PV informatīvo materiālu izveidei.
18. Ieviest elektronisku lietvedības sistēmu.

Plašāk par PV – www.lrpv.lv un www.patbib.gov.lv

Valsts valodas centrs

Īstenojot Valsts valodas centra nolikumā noteiktās funkcijas un uzdevumus, 2013. gadā sasniegti šādi **rezultāti**:

1. Valsts valodas lietotāju tiesību un tiesisko interešu aizsardzības jomā:

- izskatītas **1194** fizisku un juridisku personu sūdzības par iespējamām likumpārkāpumiem;
- veiktas **5700** valsts valodas lietojumu reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas pārbaudes (t.sk. 1200 profilaktiskās pārbaudes);
- sastādīti **4580** pārbaudes akti;
- izskatītas **2292** administratīvā pārkāpuma lietas;
- pieņemti **1127** lēmumi administratīvā pārkāpuma lietā;
- pārbaudīts **8000** valsts valodas prasmes apliecību īstums (autentiskums);
- personām sniegtas **5000** konsultācijas normatīvo aktu piemērošanas jautājumos.
- Latvijas un ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem sniegtas **40** intervijas;

2. Latvijas un starptautisko tiesību aktu tulkošanas jomā:

- ministrijām nodoti starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā **8100 lpp.** kopapjomā, t.sk. 18 Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi 1168 lpp. apjomā;
- ministrijām nodoti Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi svešvalodās **3300 lpp.** kopapjomā.

3. Tulkošanas terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas metodikas attīstības jomā:

- izredīgēti tiesību aktu tulkojumi **2347 lpp.** kopapjomā;
- izstrādāti un precizēti **4468** jauni termini;
- izvērtētas **85** terminu saskaņošanas tabulas, nodrošinot **3100 lpp.** ar nozaru speciālistiem saskaņotu tiesību aktu tulkojumu;
- izvērtēti **3** *corrigendum* jeb priekšlikumi kļūdu labojumiem publicētos Eiropas Savienības tiesību aktos;
- pēc ES iestāžu tulkošanas dienestu pieprasījuma sniegta **331** konsultācija terminoloģijas un tulkošanas metodikas jautājumos;
- citām fiziskām un juridiskām personām sniegtas **455** konsultācijas;
- sniegti atzinumi par **7** ES tiesību aktu projektiem;
- iestādes plašpieejas interneta terminu datubāze papildināta ar **2000** jauniem terminiem.

4. Valsts valodas normatīvo aktu pilnveides jomā:

- izstrādāts **viens** normatīvā akta projekts (Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumos Nr. 733 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi"");

- sniegtas **15** konsultācijas un atzinumi par citu institūciju izstrādātiem normatīvo aktu projektiem, kas skar iestādes kompetenci;
- plašsaziņas līdzekļiem sniegtas **20** intervijas par valodas politikas jautājumiem.

2014. gada prioritātes

- 1) pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu, nodrošinot valsts valodas lietotāju interešu aizsardzību *Valsts valodas likuma* u. c. normatīvo aktu pārkāpumu gadījumos;
- 2) nodrošināt starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- 3) nodrošināt Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanu Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- 4) turpināt konsultāciju sniegšanu terminoloģijas jomā ES tulkošanas dienestiem;
- 5) nodrošināt jaunu terminu izstrādi un to vispārēju pieejamību;
- 6) turpināt priekšlikumu izstrādi valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai un to iesniegšanu Tieslietu ministrijā;
- 7) sekmēt sabiedrības informēšanu aktuālākajos ar valodas kultūrvides sakārtošanu saistītajos jautājumos;
- 8) nodrošināt Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas darbību, lai kodificētu latviešu literārās valodas normas;
- 9) nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisijas darbību, lai atjaunotu un aizsargātu Latvijai raksturīgos vietvārdus;
- 10) nodrošināt Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas Latgaliešu rakstu valodas apakškomisijas darbību, lai aizsargātu un attīstītu šo latviešu valodas paveidu.

Plašāk par VVC – www.vvc.gov.lv

Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija

Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija (turpmāk - UGFA) nodrošina bērniem uzturlīdzekļus tiesas noteiktajā apmērā, kas nav lielāks par Ministru kabineta noteiktajiem minimālajiem uzturlīdzekļiem, ja tiesu izpildītājs atzinis, ka uzturlīdzekļu piedziņa no bērna vecāka nav iespējama vai arī, ja bērna vecāks tiesas spriedumu maksāt uzturlīdzekļus pilda, bet nenodrošina to pilnu apmēru.

2013.gada darbības rezultāti:

- UGFA saņēmti 3 422 iesniedzēju iesniegumi par uzturlīdzekļu izmaksu un tam pievienotie dokumenti;
- UGFA izmaksāja uzturlīdzekļus 17 967 iesniedzējiem;
- UGFA izmaksāja uzturlīdzekļus 28 519 bērniem;
- debitoru parādu skaits 2013.gadā bija 29 454;
- izmaksāto uzturlīdzekļu apmērs 2013.gadā bija 11 051 578;
- regresa kārtībā 2013.gadā tika atgūti izmaksātie uzturlīdzekļi 1 528 053 latu apmērā;
- nosūtīti 239 pieteikumi par Latvijas tiesu nolēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu atzīšanu, izpildāmības pasludināšanu vai izpildi citā ES dalībvalstī;
- nosūtīti 3 pieteikumi par nolēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu pieņemšanu citā ES dalībvalstī vai par Latvijas tiesu pieņemto nolēmumu grozīšanu.

UGFA Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta „Valsts informācijas sistēmas Uzturlīdzekļu garantiju fonda iesniedzēju un parādnieku reģistrs pilnveidošana” ietvaros ievieša trīs e-pakalpojumus:

1. Pieteikšanās uzturlīdzekļu saņemšanai;
2. Informācija par uzturlīdzekļu lietas izskatīšanas procesu;
3. Informācija par uzturlīdzekļu parādu.

Minētie e-pakalpojumi nodrošina iedzīvotājiem iespēju elektroniski pieteikties uzturlīdzekļu saņemšanai, kā arī iegūt pilnīgu informāciju par uzturlīdzekļu lietām un aktuālo parāda apmēru.

UGFA prioritāte 2014.gadam ir Hāgas 2007.gada Konvencija par uzturlīdzekļu bērniem un cita veida ģimenes uzturēšanas līdzekļu pārrobežu piedziņu ieviešana.

Plašāk par UGFA – www.ugf.gov.lv

Valsts zemes dienests

Valsts zemes dienests (turpmāk – Dienests) kā sabiedrībai atvērta, uz attīstību vērsta valsts pārvaldes iestādes galvenie darbības virzieni 2013.gadā bija nodrošināt un pilnveidot tā pārraudzībā esošo reģistru darbību, uzlabot informācijas sistēmās uzkrātā satura kvalitāti, nodrošināt efektīvu reģistrēto datu aktualizēšanu un veicināt datu pieejamību lietotājiem, attīstot elektroniskos pakalpojumus. Pilnveidojot Dienesta iekšējos un organizatoriskos procesus, tika domāts par klientu apkalpošanas kvalitāti. Nozīmīgs darbs ieguldīts Dienesta ārējās komunikācijas aktivitātēs, veicinot sabiedrības informētību par tās tiesībām un pienākumiem nekustamā īpašuma jomā.

Dienesta ģeotelpisko datu Ģeotelpiskās informācijas sistēmā (VZD ĢIS), kuras izveidi līdzfinansē ERAF, tika veikta programmatūras galveno moduļu izstrāde un testēšana. 2013. gadā sagatavota programmatūra Digitālajai dokumentu krātuvei, kā arī uzsākts pilotprojekts dokumentu digitalizēšanai visās Dienesta reģionālajās nodaļās. Projekta ietvaros tika izvirzīta jauna aktivitāte – portāla www.kadastrs.lv mobilās aplikācijas izstrāde.

Dienests turpināja darbu pie datu kvalitātes uzlabošanas Dienesta uzturētajās informācijas sistēmās. Lai veicinātu ēku datu reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā un nepieļautu izvairīšanos no pienākuma maksāt nekustamā īpašuma nodokli, tika izveidota jauna, efektīva procedūra būvju reģistrācijai Kadastra informācijas sistēmā uz pašvaldības iesniegtās deklarācijas pamata. Spēkā stājās grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, kas paplašināja ierosinātāju loku un līdz ar to veicināja datu aktualizāciju sistēmā. Rezultātā Kadastrā papildus tika reģistrētas 5074 iepriekš neregistrētas būves. Sadarbībā ar pašvaldībām īpaša uzmanība tika veltīta palīgēku datu sakārtošanai. Tika realizēta arī aktīva sabiedrības informēšanas kampaņa par palīgēku bezmaksas dzēšanas un datu aktualizācijas iespējām Kadastra informācijas sistēmā.

Dienests 2013.gadā strādāja pie risinājumiem procedūru vienkāršošanai un administratīvā sloga samazināšanai Latvijas iedzīvotājiem. Lai nodrošinātu elektronisku datu apmaiņu mantojuma procesa veikšanai, tika noslēgts sadarbības līgums ar Notāru padomi par Kadastra informācijas sistēmas datu nodošanu notāru informācijas sistēmai. 2013.gada otrajā pusē šo iespēju izmantoja visi 114 notāri. Savukārt, lai nodrošinātu papīra dokumentu plūsmas samazināšanu starp pašvaldībām un Dienestu, 2013.gadā tika noslēgts līgums ar Rīgas domi par nekustamā īpašuma lietošanas mērķu reģistrāciju informācijas sistēmā tiešsaistē.

2013.gadā tika izstrādāta kadastrālo vērtību bāze 2014.gadam, kas noteica jaunu komercobjektu apbūves vērtību zonējumu, mainīja bāzes vērtības lauksaimniecībā izmantojamai zemei un dzīvojamajiem īpašumiem. Tika veiktas nebūtiskas izmaiņas bāzes vērtībās ražošanas objektiem.

Ar mērķi veidot sabiedrības izpratni par kadastrālās vērtēšanas jautājumiem, Dienests uzsāka publicēt ceturkšņa analītiskos pārskatus, kā arī tika izveidota specializētā tīmekļa vietne www.kadastralavertiba.lv.

Dienesta 20 gadu jubilejas ietvaros 2013.gadā tika īstenotas vairākas nozīmīgas aktivitātes. Tika izdota grāmata „Kadastrs – no viduslaiku nodevu saraksta līdz modernai informācijas sistēmai un daudzfunkcionālam kadastram”, kurā apkopota vēsture no kadastra attīstības pirmsākumiem Latvijas teritorijā ap 10.gadsimtu līdz mūsdienām. Rīgā notika starptautiska konference „Kadastra izaicinājumi digitālajā laikmetā”, kurā piedalījās kadastra jomas eksperti no 14 valstīm (Austrija, Beļģija, Nīderlande, Slovēnija, Lietuva, Apvienotā Karaliste, Moldova, Horvātija, Somija, Šveice, Igaunija, Polija, Dānija, Zviedrija), bet ārpus galvaspilsētas - Dienesta Reģionu dienas.

Galvenie Dienesta darbības rezultātīvie rādītāji 2013.gadā:

- Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas kadastra objektu uzturēšana, ieskaitot kadastra objektu nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību uzturēšanu un aktualizāciju: objektu skaits – 5,853 miljoni jeb 101% no plānotā apjoma (5,780 milj.).
- Valsts adrešu reģistra datu uzturēšana: adrešu skaits – 1,355 miljoni jeb 100% no plānotā apjoma (1,356 milj.).
- Kadastrālo vērtību bāzes izstrāde: bāzes rādītāju skaits – 241 tūkstoši jeb 106% no plānotā apjoma (228 tūkst.).
- Kadastra izziņu sagatavošana un izsniegšana: izziņu skaits – 23,4 tūkstoši jeb 82% no plānotā apjoma (28,4 tūkst.).
- Zemes robežu uzmērīšana bijušajiem īpašniekiem un viņu mantiniekiem par budžeta līdzekļiem: zemes vienību skaits – 128 zemes vienības jeb 88% no plānotā apjoma (146 zemes vienības);
- Būvju datu reģistrēšana kadastrā uz pašvaldības deklarācijas pamata: būvju skaits – 5100 būves jeb 203% no plānotā apjoma (2520 būves).

Dienesta 2014.gada prioritātes:

- pabeigt ERAF līdzfinansētā projekta „Valsts zemes dienesta ģeotelpisko datu ģeotelpiskās informācijas sistēmas izveide” ieviešanu;
- automatizēt adrešu datu un datu par nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem saņemšanu no pašvaldībām, piedalīties kadastra un zemesgrāmatu procedūru vienkāršošanā;
- atteikties no augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas plānos attēlotās Kadastra informācijas pārbaudes un saskaņošanas;
- izstrādāt Kadastrālo vērtību bāzi 2015.-2016.gadam, pārskatot lauksaimniecībā izmantojamās zemes un meža zonējumu, bāzes vērtības pārējām nekustamā īpašuma grupām atbilstoši tirgus datiem;
- uzsākt darbu pie tēžu sagatavošanas jaunajam Nekustamā īpašuma kadastra likumam un prasībām jaunas Kadastra informācijas sistēmas izveidei, kā arī piedalīties citu normatīvo aktu izstrādē;
- piedalīties starptautiskos un vietējos pasākumos, lai sagatavotos Latvijas prezidentūrai ES Padomē 2015.gadā.

Plašāk par VZD – www.vzd.gov.lv

Ieslodzījuma vietu pārvalde

Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – IeVP) īsteno valsts politiku apcietinājuma kā drošības līdzekļa un brīvības atņemšanas kā kriminālsoda izpildes jomā. IeVP darbu 2013. gadā veica saskaņā ar IeVP priekšnieka

2012. gada 28. decembra rīkojumu Nr. 254 „*Par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2013. gada pasākumu plānu*” apstiprināto IeVP 2013. gada pamata pasākumu plānu.

Atbilstoši IeVP 2013. gada pasākumu plānam, lai nodrošinātu IeVP efektīvu darbību, amata nosaukumu vienveidību IeVP centrālajā aparātā un ieslodzījuma vietās, veiktas 48 strukturālas izmaiņas. Optimizācijas procesā tika samazinātas 107,5 amata vietas (samazinātas 234,5 amata vietas, ieviestas 127 amata vietas).

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2010. gada 9. novembra sēdes protokola Nr. 59 47.§, lai uzlabotu apstākļus ieslodzījuma vietās atbilstoši cilvēktiesību normām, piešķirtā finansējuma ietvaros ir veikti vairāki pasākumi, kas aprakstīti IeVP 2013. gada publiskajā pārskatā.

IeVP 2013. gadā veiktas 132 iepirkuma procedūras, to skaitā astoņas iepirkuma procedūras dažādu Eiropas Savienības projektu vajadzībām.

Pārvalde 2013. gadā realizēja Eiropas Savienības politikas instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētos projektus (plašāka informācija pieejama IeVP 2013. gada publiskajā pārskatā).

Lai izvērtētu, vai ieslodzījuma vietās esošajiem ieslodzītajiem tiek nodrošināti cilvēka cieņai atbilstoši uzturēšanās apstākļi, 2013. gada 11. septembrī IeVP izdots rīkojums „*Par ieslodzījuma vietu dzīvojamo telpu auditu*”. Pamatojoties uz rīkojumu, IeVP tika izveidota auditēšanas komisija, kurā iekļautas amatpersonas un darbinieki no IeVP un Tieslietu ministrijas. Komisija uzsāka visu dzīvojamo telpu apsekošanu ieslodzījuma vietās. Paredzēts, ka komisija šo darbu pabeigs 2014. gadā un iesniegs priekšlikumus IeVP par ieslodzījuma vietu limitiem, lai nodrošinātu ieslodzītajiem, kuri atrodas ieslodzījuma vietās kopmītņu tipa telpās dzīvojamās platības normu ne mazāku par 4 kvadrātmetriem vienam ieslodzītajam, bet vienieslodzījuma kamerās – ne mazāku par 9 kvadrātmetriem.

2013. gadā ieslodzījuma vietas nav pieļāvušas nevienu gadījumu, kad ieslodzītie ir atteikušies pildīt ieslodzījuma vietu administrācijas likumīgās prasības, un dažādas ārkārtējas situācijas.

IeVP 2013. gadā Iekšējās normatīvās bāzes pilnveidošanai apstiprināti 15 iekšējie noteikumi un divi reglamenti. Normatīvās bāzes pilnveidošanai 2014. gadā tiek plānots:

- Iesniedgt Ministru kabineta noteikumu projektu „*Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi*” jaunajā redakcijā;
- Iesniedgt Ministru kabineta noteikumu projektu „*Noteikumi par apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpi izmeklēšanas cietumos un brīvības atņemšanas iestādēs*” jaunajā redakcijā;
- Iesniedgt Tieslietu ministrijā šādus Pārvaldes izstrādātos Ministru kabineta noteikumu projektus:
 - „*Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumos Nr. 1022 „Noteikumi par ieslodzīto personu uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normām”*”;
 - „*Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 13. februāra noteikumos Nr. 115 „Noteikumi par apcietinātās vai notiesātās personas bērna apgādi ieslodzījuma vietā”*”.

Informācija par IeVP aktualitātēm regulāri tika ievietota Pārvaldes mājaslapā internetā (www.ievp.gov.lv) un publicēta sociālajā mikroblogošanas vietnē *Twitter* Pārvaldes profilā (<http://twitter.com/Cietumi>).

Prioritātes 2014.gadā

IeVP turpinās 2013. gadā uzsākto starptautisko projektu īstenošanu un uzsāks programmas „*Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana*” ietvaros „*No tīruma līdz ražai*” (Nr. LV-12-E239-2013-R3) projekta īstenošanu (plašāka informācija pieejama IeVP 2013. gada publiskajā pārskatā).

Plašāk par IeVP – www.ievp.gov.lv

Satversmes aizsardzības birojs

Satversmes aizsardzības birojs (turpmāk - SAB) ir viena no trim Latvijas valsts drošības iestādēm. Likumā noteiktā kārtībā SAB veic izlūkošanu un pretizlūkošanu, klasificētas informācijas aizsardzību, kā arī veic un kontrolē klasificētas informācijas apmaiņu ar starptautiskām organizācijām.

Potenciāla valsts apdraudējuma apzināšana un novēršana tiek īstenota ciešā sadarbībā ar ES un NATO dalībvalstu partnerdienestiem.

Izrādot pastiprinātu interesi par Latvijas ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem, pret Latviju aktīvu darbu turpina Krievijas izlūkošanas un drošības dienesti, kuru aktivitātes tiek veiktas gan Latvijā, gan arī no Krievijas teritorijas.

Latvijā izlūkošanas aktivitātes īsteno vairāki ārpus NATO un ES valstīm esoši specdienesti (turpmāk – ārvalstu izlūkdienesti). Ārvalstu izlūkdienestu darbības intensitāte ir visai atšķirīga – no zemas līdz mēreni augstai. Visaktīvāk pret Latviju strādā Krievijas specdienesti. Viena no Krievijas specdienestu mērķauditorijām ir Latvijas jaunieši, kuri saistīti ar Krieviju, un studenti, kuri izvēlas studiju programmas Krievijas augstskolās. Konstatēti gadījumi, kad Krievijas augstskolās ar ārvalstu studentiem strādā un sadarbības projektos ar Latviju piedalās ar Krievijas specdienestiem saistītas personas. Ietekmes pasākumu īstenošanai pret Latviju Krievijas specdienesti izmanto NVO piesegu.

Ārvalstu izlūkdienestu interešu loks 2013.gadā saglabājās nemainīgi plašs, aptverot iekšpolitikas, ārpolitikas, drošības politikas, aizsardzības un ekonomiskas jomas. Ārvalstu speciālo dienestu darbība skar gan Latvijas nacionālās intereses, gan NATO un ES sadarbības aspektus. Augstāka izlūkošanas aktivitāte nekā iepriekšējos gados ierasts tika novērota par Latvijas ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Latvijas pozīcija attiecībā uz ES Austrumu partnerības iniciatīvu, attiecības ar NVS valstīm, gatavošanās prezidentūrai ES Padomē un dalība NATO bija dažas no ārvalstu izlūkdienestu darba prioritātēm 2013.gadā.

Pieaugot ārvalstu izlūkdienestu kiberizlūkošanas spējai, tā iegūst aizvien būtiskāku lomu ārvalstu izlūkdienestu darbā. Kiberizlūkošana tiek vērsta pret dažādiem mērķiem, tajā skaitā arī pret Latvijas valsts institūcijām un amatpersonām.

2013.gadā SAB redzeslokā ir nonākuši vairāki kiberspiegošanas gadījumi. Daži no tiem bijuši primāri vērsti pret Latvijas interesēm, bet vairākos citos gadījumos Latvijā izvietoti serveri tikuši izmantoti kā platforma, lai veiktu uzbrukumus NATO un ES mērķiem ārpus Latvijas. Kiberizlūkošanas mērķu loks ir plašs un daudzpusīgs, tomēr kopumā 2013.gadā atklātajos gadījumos tas bija saistīts ar militāro un aizsardzības spēju izzināšanu.

Kiberizlūkošana ietver plašu aktivitāšu spektru: internetā tiek meklēta publiski pieejama, tomēr vienlaikus specifiska informācija, piemēram, caurskatot specializētos forumos atrodamas ziņas vai vācot personu raksturojošu informāciju un sekojot tās aktivitātēm sociālajos tīkos.

SAB uzmanības lokā nonākušas vairākas organizācijas un fondi, kuru darbība, Krievijas ietekmes pasākumu, tautiešu un informācijas politikas ietvaros, vērsta pret Latviju un tās interesēm.

2013.gadā SAB ir veicis nepieciešamās pārbaudes par iespēju saņemt atļauju darbam ar valsts noslēpumu par 741 personām. No tām:

- 230 pirmās kategorijas apliecība darbam ar sevišķi slepenu informāciju (2012.gadā 203),
- 340 otrās kategorijas apliecības darbam ar slepenu informāciju (2012.gadā 362),
- 171 trešās kategorijas apliecības darbam ar konfidenciālu informāciju (2012.gadā 176).

SAB Nacionālās drošības iestāde pārbauda uzņēmumu spēju nodrošināt klasificētās informācijas aizsardzību un tiem izsniedz industriālās drošības sertifikātu. Industriālās drošības sertifikāts apliecina komersanta tiesības veikt darbu, kas satur klasificētu informāciju, un komersanta spēju nodrošināt šīs informācijas aizsardzību. Pārskata periodā industriālās drošības

sertifikāti izsniegti 21 (2012. gadā 10) Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem, 1 uzņēmumam piešķirts sertifikāts, kas dod tiesības izmantot NATO klasificēto informāciju. Savukārt 5 gadījumos, pamatojoties uz pārbaudes rezultātiem, SAB pieņēma lēmumu atteikt industriālās drošības sertifikātu izsniegšanu un 2 uzņēmumiem tika anulēts iepriekš izsniegtai sertifikāts. 2013.gada decembrī spēkā esoši ir 143 SAB izsniegti industriālās drošības sertifikāti. Daļai no tiem, atbilstoši procedūrai, 2013.gadā ir veikta atkārtota pārbaude un pagarināts derīguma termiņš.

Plašāk par SAB – www.sab.gov.lv

Informācija par kapitālsabiedrībām, kurās Tieslietu ministrija ir kapitāldaļu turētājs

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis”

LATVIJAS
VĒSTNESIS

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis” īsteno valsts politiku oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas jomā, tajā skaitā veicina izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošina valsts oficiālās informācijas sniegšanu, oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas procesu.

Pilnīga pāreja uz oficiālu e-publikāciju

2013.gadā Sabiedrība darbojās atbilstoši savai attīstības stratēģijai 2013.-2017.g. No 3.janvāra oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis" saturs - oficiālā publikācija - lietojams tikai un vienīgi elektroniski vietnē www.vestnesis.lv. Līdz tam pusgadu – no 2012.gada 1.jūlija – bija ildzis pārejas posms, kurā paralēli līdzās pastāvēja abi formāti (drukātais un elektroniskais).

Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis" laika posmā no 2013. gada 14. līdz 27. oktobrim veica www.vestnesis.lv lietotāju aptauju ar mērķi noskaidrot lietotāju apmierinātību ar oficiālo e-publikāciju. 96,7% respondentu atbildējuši, ka ir pilnībā ar to apmierināti.

Likumi.lv jaunā versija

Jauno Likumi.lv izstrādes mērķis – nodrošināt tiesību aktu pieejamību un lietošanas iespējas mūsdienīgā kvalitātē, veicinot valsts informācijas plašāku lietošanu un līdz ar to sekmējot sabiedrības informētību un izpratni par savām tiesībām un pienākumiem.

Likumi.lv pilnveidotā versija publiskota 2013.gada 24.maijā, un vietnes koncepts ir veidots tā, lai tiesību akti kļūtu par ikdienā pieprasītu informācijas avotu un lai tie būtu ērti lietojami, piedāvājot iedzīvotājiem daudzveidīgus satura apskates un atlases rīkus. Vienlaikus publiskota arī mobilā versija m.likumi.lv.

Izstrādāta juristavards.lv jaunā versija

Līdz šim juristavards.lv bija vienīgi drukātā žurnāla satura e-versija (maksas saturs), bet 2013.gadā uzprojektēts un tehniski izstrādāts jauns portāls, kas bagātināts ar jaunām brīvpieejas sadaļām un kuru saturs tiek papildināts ik dienu. Tā mērķis ir veicināt tiesisko domu praksi, nodrošinot domu apmaiņas un un profesionālo informāciju vienuviet.

Pērn sagatavotais jaunais portāls publiskots gadu mijā – 2014.gada 3.janvārī. Noderīgs jaunievedums - nedēļas žurnālu „Jurista Vārds” turpmāk var lasīt divos atšķirīgos e-formātos:

- e-žurnāls jeb elektroniski šķirstāms drukātā žurnāla digitālais dubultnieks,
- e-versija jeb žurnāla saturs ierastā interneta formātā.

Juridiskā literatūra

Grāmatu apgāds sagatvojis četrus jaunus izdevumus: Satversmes 6., 7.nodaļu komentārus, G. Sniedzītes monogrāfiju „Tiesnešu tiesības un pienākumi” un Latvijas Republikas Darba likumu latviešu, angļu, vācu valodās.

Sadarbībā ar Valsts kanceleju tapis vērienīgs izdevums un bagātīga faktogrāfiskā liecība par valsts valsts pirmsākumiem „1918.-1920. gads Pagaidu valdības protokolos, notikumos un atmiņās”, kas izdots valsts svētku mēnesī 95.jubilejas priekšvakarā. Šis izdevums ieguvis galveno balvu grāmatu konkursa „Zelta ābele” kategorijā „Zinātniskās grāmatas”.

Komercedarbības rezultāti

Ņemot vērā Sabiedrībai Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā noteiktās pamatfunkcijas, Sabiedrības darbība, galvenokārt, ir vērsta uz Satversmes 90. pantā noteikto pilsoņu un pārējo Latvijas iedzīvotāju tiesību nodrošināšanu. Līdz ar to Sabiedrības politika, kas vērsta uz pamatfunkciju īstenošanu, ir pretēja komercedarbības galvenajam principam (mērķim) - maksimālās peļņas gūšana.

2013.gadā Sabiedrība ir guvusi pārskata perioda peļņu pirms nodokļiem 127,7 tūkst.Ls apmērā. Kopējais apgrozījums periodā ir pārsniedzis prognozēto par 8,6%, savukārt izdevumi nav pārsnieguši apstiprinātā budžeta ietvarus. Vērtējot 2013.gada finanšu rādītājus, Sabiedrības saimnieciskais stāvoklis vērtējams kā stabils.

Ņemot vērā labvēlīgo finansiālo stāvokli pašreizējajā periodā, Sabiedrība veic papildus ieguldījumus IT infrastruktūras sakārtošanā un pilnveidošanā.

2014.gada ieceres

2014.gadā turpinās darbs saskaņā ar Sabiedrības attīstības stratēģiju un darba plānā paredzētajām aktivitātēm:

1. Sadarbībā ar Ārlietu ministriju nodrošināt likuma „Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem” 15., 16. un pārejas noteikumu izpildi.
2. Turpināt un attīstīt sadarbību ar valsts un privātām institūcijām informatīvo pakalpojumu jomā.
3. Pilnveidot uzņēmuma sniegto informatīvo pakalpojumu e- vidi.
4. Izdot 5 tiesībzinātnei un jurisprudencei veltītus oriģinālizdevumus.

Plašāk par Latvijas Vēstnesi – <http://www.lv.lv>

Valsts akciju sabiedrība „Tiesu namu aģentūra”

Valsts akciju sabiedrība “Tiesu namu aģentūra” (turpmāk - TNA) statūtos noteiktie darbības mērķi ir tieslietu nozares prasībām atbilstoša nekustamā īpašuma apsaimniekošana, ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu un tiesu nodrošināšana ar to funkciju izpildei nepieciešamajām telpām, tiesu vienotās informācijas sistēmas izstrādes organizēšana un uzturēšana, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšanas pakalpojumu sniegšana, infrastruktūras attīstības projektu vadības un konsultācijas pakalpojumu sniegšana.

TNA pamatkapitāls uz 2013.gada 31.decembri ir LVL 19 094 938, ko veido 19 094 938 kapitāla daļas ar LVL 1 nominālvērtību. 2013.gadā Kapitālsabiedrības pamatkapitāls tika palielināts par LVL 310 000. Pamatkapitāls tika palielināts valstij par attiecīgo summu ieguldot Kapitālsabiedrības pamatkapitālā nekustamos īpašumus Cēsīs, Raunas ielā 14 un Aizkrauklē, Spīdolas ielā 9.

Būtiskākais paveiktais pārskata gada ietvaros ir jaunā tiesu nama (Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama un Administratīvās apgabaltiesas tiesu nama) būvniecības darbu pabeigšana, kā rezultātā divas tiesas tika nodrošinātas ar to funkciju izpildei nepieciešamām darba telpām.

2013.gadā ir veikts uzraudzības audits TNA kvalitātes pārvaldības sistēmai atbilstoši starptautiskajam standartam LVS NE ISO 9001:2009, kas apliecina, ka uzņēmums ir efektīvi strādājis, lai attīstītu, uzturētu un nemitīgi pilnveidotu kvalitātes pārvaldība sistēmu.

TNA 2014.gadā plāno saimnieciskās darbības apjomu pieaugumu, saistībā ar nekustamo īpašumu apsaimniekošanas darbības paplašināšanos. 2014.gadā ir paredzēts veikt nekustamā

īpašuma Rīgā, Antonijas ielā 6 remonta un renovācijas darbus, lai nodrošinātu TA ar to funkciju izpildei nepieciešamām darba telpām.

Plašāk par TNA – www.tna.gov.lv

5. VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Pārskata periodā ministrija ir veikusi pētījumu „**Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā**”.

Pētījuma mērķis ir izvērtēt nacionālo, kā arī vairāku ES dalībvalstu regulējumu par cietušo tiesībām uz kompensāciju. Pētījumā tika apskatītas trīs ES dalībvalstu - Austrijas, Lietuvas un Portugāles, nacionālie regulējumi, sistēmu izvērtējums un labāko prakšu apkopojums, kas veidos pamatu cietušo kompensāciju regulējuma pilnveidošanai un uzlabošanai valstīs, kuru sistēmas pētījuma ietvaros tika izvērtētas. Pētījumu un tā rezultātus varēs plaši pielietot politikas veidotāji, kuri pamatotu grozījumu projektus ar pētījuma rezultātiem, kā arī praktizējošie speciālisti, kuri strādā ar cietušajiem, lai paplašinātu viņu zināšanas par citu dalībvalstu likumdošanu.

Līguma summa pētījuma izstrādei bija Ls 20 812. Finansējuma avots ir Eiropas Komisijas īpašā programma „Krimināltiesības”. Pētījums pieejams ministrijas interneta mājaslapā www.tm.gov.lv.

6. PĀRSKATS PAR IESTĀDES UN VADĪBAS DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Pārskata periodā ministrijas Iekšējā audita nodaļa noslēdza deviņus sistēmu iekšējos auditus, kas tika veikti gan ministrijā, gan ministrijas padotībā esošās iestādēs, tostarp Uzņēmumu reģistrā, Patentu valdē, Valsts probācijas dienestā, Valsts zemes dienestā, Maksātspējas administrācijā, Datu valsts inspekcijā, Ieslodzījumu vietu pārvaldē un tās struktūrvienībās, tas ir, Rīgas Centrālcietumā, Brasas cietumā, Ilģuciema cietumā, Šķirotavas cietumā, Uzņēmumu reģistrā.

Audits tika veikts par informācijas sistēmas izveidi Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu ietvaros, personu datu aizsardzības un personu datu apstrādes pamatotību, vienota programmnodrošinājuma pielietošanu un datu pilnīgumu grāmatvedības uzskaitē un pārskatu sagatavošanā, rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrācijas nodrošināšanu un attiecīgu reģistru uzturēšanu, normatīvo aktu izstrādes un saskaņošanas procesu, finanšu līdzekļu izlietojuma likumību remonta un būvniecības darbu veikšanā, procesu vadību Eiropas Savienības finansēto programmu projektu un ārvalstu finanšu palīdzības projektu ietvaros, notiesāto nodarbinātības likumību remonta un būvniecības darbu veikšanu un ieslodzīto saimniecisko apgādi, uzraudzību un kontroli.

Vienlaikus, veicot plānotos sistēmu iekšējos auditus saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajām kopīgām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2013. gadā, tika novērtēta interešu konflikta iespējamība auditētajās jomās.

Galvenie secinājumi pēc audita veikšanas ir šādi:

- auditētajās jomās kopumā ir izveidota iekšējās kontroles sistēma, tā darbojas, tiek pilnveidota un uzlabota;
- atsevišķās auditētajās sistēmās, kā, piemēram, sodu sistēmas, kriminālsodu izpildes un probācijas jomas politikas īstenošanas, rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrācijas nodrošināšanas jomās tika konstatēti būtiski trūkumi vai nepilnības;
- šajās jomās izveidotās iekšējās kontroles sistēmas darbība nav pietiekama, atbilstoša un efektīva;
- sistēmu darbība ir pilnveidojama.

Nozīmīgu iekšējās kontroles darbības nepilnību atklāšanai ministrijas Iekšējā audita nodaļa ir veiksmīgi piesaistījusi dažādas jomas ekspertus.

2013.gadā novērtējot izveidoto iekšējās kontroles sistēmu un tās darbību, sniegti dažādas prioritātes ieteikumi finanšu līdzekļu izlietojuma likumības un efektivitātes, notiesāto nodarbinātības organizēšanai, ieslodzīto saimnieciskās apgādes sistēmas uzlabošanai.

Konsultatīvā palīdzība sniegta iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai iepirkumu procesa, grāmatvedības uzskaites, interešu konflikta mazināšanas pasākumu un citās jomās, kā arī Valsts kontroles revīzijās, sistēmu iekšējos auditos un citos iekšējās kontroles novērtēšanas pasākumos konstatēto trūkumu novēršanai attiecīgajā jomā un sniegto ieteikumu izpildes iespējām vai to ieviešanai.

Pārskata periodā ministrijas Iekšējā audita nodaļa uzsāka vēl sešus sistēmu iekšējos auditus gan vadības un atbalsta funkciju sistēmās, gan ministrijas pamatdarbības sistēmās, kā arī veicināja un ministrijā piedalījās iekšējās kontroles sistēmas izveides atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtējumā.

2013.gadā sekmīgi tika turpināta ministrijas sadarbība ar Valsts kontroli un citiem ārējiem auditoriem, nodrošinot informācijas apmaiņu un veicot revīzijās izteikto ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

Valsts kontroles revīziju ietvaros sniegti ieteikumi nepieciešamajiem uzlabojumiem normatīvo aktu izstrādes procesā, tiesu un zemesgrāmatu nodaļu darbības nodrošināšanā, ieslodzījuma vietu apgādes un iepirkumu sistēmā, grāmatvedības uzskaites nodrošināšanā. Ministrija ir nodrošinājusi visu Valsts kontroles izteikto ieteikumu izpildi noteiktajos termiņos.

7. PERSONĀLS

2013.gadā ministrijas lielākā aktualitāte personālvadības jomā bija gatavošanās Latvijas prezidentūrai ES Padomē 2015.gadā. Tika veikta personāla, kas būs iesaistīts Prezidentūras pasākumu nodrošināšanā atlase un apmācība, kā arī komandējumu organizēšana ES darba grupās.

Pārskata periodā tika veiktas izmaiņas Civiltiesību departamentā, optimizējot departamenta funkcijas un veicot iekšējo darba pienākumu pārdali starp struktūrvienībām. Cita starpā ministrijā netika veiktas nedz strukturālās reformas, nedz būtiskas reorganizācijas.

Salīdzinoši ar 2012.gadu, ministrijā palielinājās personāla mainība, sasniedzot 13% rādītāju (2012.gadā tas bija 10,7% apmērā). 2013.gadā darbu ministrijā pārtrauca 31 darbinieks, savukārt izsāka – 36.

8. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

2013.gadā ministrija īstenoja dažādas komunikācijas aktivitātes, lai informētu sabiedrību par ministrijas aktualitātēm, izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu projektiem, kā arī skaidrotu ministrijas pieņemtus lēmumus.

Lai nodrošinātu informācija apriti, tika izmantoti dažādi komunikācijas kanāli/instrumenti:

- preses relīzes;
- ministrijas interneta mājaslapa;
- sociālā mikroblogošanas vietne *Twitter*;
- mediju brīfingi;
- bilžu vietne *Flickr*;
- konferences, semināri;
- prezentāciju koplietošanas vietne *Slideshare*.

2013.gadā ministrijas pārstāvji snieguši intervijas gan drukātajiem medijiem, gan radio un televīzijai. Tāpat tika sniegtas rakstiskas un mutiskas atbildes uz iedzīvotāju un mediju uzdotajiem jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem.

Ministrija turpinājusi arī dzīvot aktīvu sadarbību ar nevalstisko sektoru – aicinājusi nevalstisko organizāciju pārstāvjus piedalīties darba grupās, konsultatīvajās padomēs, piesaistījusi nevalstisko organizāciju ekspertus dažādu jautājumu risināšanā u.tml.

9. SNIEGTIE PAKALPOJUMI

Ministrijas Dzimtsarakstu departaments sniedz maksas pakalpojumus, sniedzot ziņas no dzimtsarakstu arhīva saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumiem Nr. 884 "Noteikumi par Tieslietu ministrijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi".

Tiesiskās attiecības civilstāvokļa aktu (laulības, dzimšanas un miršanas) reģistrācijā Latvijā reglamentē Civillikums un Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likums, kā arī Ministru kabineta 2013.gada 3.septembra noteikumi Nr.761 „Noteikumi par civilstāvokļa aktu reģistriem”.

Civilstāvokļa aktu reģistrāciju veic pašvaldību dzimtsarakstu nodaļas un Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs.

Saskaņā ar Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumu dzimtsarakstu nodaļu uzraudzību veic tieslietu ministrs. Tieslietu ministrija uzrauga normatīvo aktu ievērošanu civilstāvokļa aktu reģistrācijā, kā arī metodiski vada dzimtsarakstu nodaļas.

Dzimtsarakstu nodaļas veic šādus uzdevumus:

- reģistrē laulību, paziņotos dzimšanas un miršanas faktus, kā arī pie Civillikuma 51.pantā norādīto konfesiju garīdzniekiem noslēgtās laulības;
- izsniedz civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinošus dokumentus;
- kārtā civilstāvokļa aktu reģistru ierakstu aktualizēšanas un atjaunošanas lietas;
- aktualizē un atjauno civilstāvokļa aktu reģistru ierakstus;
- kārtā vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas lietas;
- saglabā dzimtsarakstu nodaļas arhīva fondu.

Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs civilstāvokļa aktu reģistrācijā veic šādus uzdevumus:

- reģistrē ārvalstīs dzīvojošu Latvijas pilsoņu un Latvijas nepilsoņu laulību gadījumā, ja līgava vai līgavas dzīvību apdraud slimība, vai citos steidzamos gadījumos, ja laulības noslēgšana dzimtsarakstu nodaļā vai attiecīgajā ārvalstī nav iespējama;
- reģistrē paziņotos dzimšanas un miršanas faktus;
- pieņem pārsūtīšanai Tieslietu ministrijai iesniegumus par civilstāvokļa aktu reģistru ierakstu aktualizēšanu un atjaunošanu;
- izsniedz civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinošas apliecības.

10. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Tiesu darba efektivizācija, lietu izskatīšanas termiņu saīsināšana un noslodzes mazināšana tiesās:

- turpināt darbu pie tiesu kompetenču pārdales jeb pārejas uz „*tīrajām tiesu instancēm*” civilprocesā;
- sekmēt tiesu darba efektivitāti, pārskatot tiesu darbības teritorijas, lai izlīdzinātu tiesu noslodzi un paātrinātu lietu izskatīšanas termiņus;
- izstrādāt vidēja termiņa pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus tiesu varas un tiesībsargājošo iestāžu cilvēkresursu attīstībai;
- turpināt darbu pie mediācijas ieviešanas;
- turpināt šķīrējtiesu regulējuma virzību.

Krimināltiesību un kriminālsodu izpildes politika:

- izstrādāt ieslodzīto veselības aprūpes modeli;
- uzsākt jaunā cietuma projektēšanu sadarbībā ar Igaunijas ekspertiem;
- turpināt darbu, lai ieviestu elektronisko uzraudzību kā brīvības atņemšanas soda izpildes formu ieslodzījuma vietu atslogošanai;
- uzsākt Atkarīgo centra Olaines cietumā izveides procesu, nodrošinot atkarību ārstēšanas iespēju ieslodzītajiem, veicinot viņu resocializācijas procesu un sabiedrības drošību kopumā;
- turpināt darbu pie Preventīvo piespiedu līdzekļu likumprojekta izstrādes;

Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investoru tiesību aizsardzība:

- turpināt pilnveidot tiesisko regulējumu investoru tiesiskās aizsardzības stiprināšanai;
- turpināt darbu pie maksātnespējas tiesiskā regulējuma pilnveidošanas.

Turpināt darbu pie **tiesu e-pakalpojumu ieviešanas** un nodrošināt iespēju zemesgrāmatā iesniegt **elektroniskus nostiprinājuma lūgumus**.

Izvērtēt **vienota elektronisko izsoļu modeļa** ieviešanas iespējas, lai nodrošinātu godīgas konkurences veidošanos izsoles dalībnieku vidū un vienkāršotu izsoles procesu, padarot to pieejamāku un no ieguldāmo administratīvo resursu viedokļa – ekonomiskāku.

Uzsākt Saeimā **Administratīvo pārkāpumu procesa likuma** izskatīšanu un uzsākt nozaru kodifikācijas ieviešanu administratīvo pārkāpumu jomā.

Izstrādāt normatīvo aktu projektus **hipotekāro kreditoru interešu aizsardzībai** nekustamā īpašuma atsavināšanas sabiedrības vajadzībām gadījumos.

Pabeigt darbu pie **dalītā īpašuma tiesiskā regulējuma pilnveides**.

Izvērtēt **morālā kaitējuma institūta modernizēšanas** iespējas.

Pilnveidot valsts garantēto uzturlīdzekļu administrēšanas sistēmu, izstrādājot koncepciju par sistēmas pilnveides mehānismiem un nosakot plašāku datu pieejamību par parādnieku un parādu.

Stiprināt **valsts valodas politikas uzraudzību** valstī, lai sekmētu sabiedrības saliedētību un latviešu valodas lietojumu.

Turpināt darbu pie **rūpnieciskā īpašuma aizsardzības** normatīvā regulējuma virzības, lai veicinātu rūpnieciskā īpašuma aizsardzību.

Civiltiesību jomā:

- pilnveidot vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas normatīvo regulējumu, līdzsvarojot sabiedrības intereses un personas tiesības uz privāto dzīvi;
- veicināt ģimenes vērtību stiprināšanu, iesaistoties apmācību programmas personām, kuras gatavojas reģistrēt laulību dzimtsarakstu nodaļā, izstrādē un aprobēšanā.